

ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษา  
ในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

PROBLEMS OF LEARNING MANAGEMENT OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS  
AT NONGCHOK DISTRICT UNDER BANGKOK METROPOLITAN



กพ.  
๐๑๒๓๑  
๒๕๕๙

เลขหมู่.....  
เลขทะเบียน..... 146620  
วันเดือนปี 29 มี.ค. 2560

b. 12844603  
i. ....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต  
สาขาวิชาครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)  
คณะครุศาสตรบัณฑิต  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
พ.ศ. 2559

KMITL-2016-ED-M-220-069

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

PROBLEMS OF LEARNING MANAGEMENT OF PRIMARY SCHOOL  
TEACHERS AT NONGCHOK DISTRICT UNDER BANGKOK  
METROPOLITAN



A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF  
THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION  
IN CURRICULUM AND TEACHING  
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION  
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG  
2016

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในหอสมุดของสถาบันนี้ เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



**COPYRIGHT 2016**

**FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION**

**KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
ไบร่รับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน  
เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร  
Problems of Learning Management of Primary School  
Teachers at Nongchok District under Bangkok  
Metropolitan

นักศึกษา

นายอลงกรณ์ สุภิตาภรณ์

รหัสประจำตัว

56631204

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรม (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.ไพฑูริย์ พิมพ์ดี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
ดร.ผดุงชัย ภูัพพัฒน์	
ผศ.ดร.ไพฑูริย์ พิมพ์ดี	
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม	
ผศ.ดร.อำนาจ ตั้งเจริญชัย	
ผศ.ดร.อัคพงษ์ สุขมาตย์	

วัน /เดือน/ปี ที่สอบ

7 กรกฎาคม 2559 เวลา 09.00 น.

สถานที่สอบ

ณ ห้องเรียนสมาคมศิษย์เก่า คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงษ์ มะโน)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่ 29 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ส่ข้ได้เห็นว่าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน
	เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร
นักศึกษา	นายอลงกรณ์ สุภิตาภรณ์
รหัสประจำตัว	55631204
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สาขาวิชา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม (หลักสูตรและการสอน)
พ.ศ.	2559
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ พิมพ์ดี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษา และเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์จัดการเรียนรู้ และขนาดของโรงเรียนที่สังกัด กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 223 คน ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe/ ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์จัดการเรียนรู้ต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ทั้งภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ทั้งภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาแตกต่างจากครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาแตกต่างจากครูที่สังกัดโรงเรียนใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<b>Thesis Title:</b>	Problems of Learning Management of Primary School Teachers at Nongchok District Under Bangkok Metropolitan
<b>Student</b>	Mr. Alongkorn Supitaporn
<b>Student ID</b>	55631204
<b>Degree</b>	Master of Industrial Education
<b>Program</b>	Industrial Education (Curriculum and Teaching)
<b>Year</b>	2016
<b>Thesis Advisor</b>	Assistant Professor Dr.Paitoon Pimdee
<b>Thesis Co-Advisor</b>	Assistant Professor Dr.Lertlak Klinhom

### ABSTRACT

The purposes of this research were to study problems of learning management of primary school teachers at Nongchok district under Bangkok metropolitan and to compare problems of learning management of primary school teachers at Nongchok district under Bangkok metropolitan by teaching experience and teacher school size .Samples used in this research were 223 primary school teachers at Nongchok district under Bangkok metropolitan in second semester of 2016 academic years . Specified samples size by Taro Yamane formula and using multistage random sampling . Research instrument was a questionnaire which Index of Congruence(IOC) between .80-1.00 and .9 of reliability. Questionnaire consisted of 4 parts that 1) preparation of learning management 2) activities of learning management 3) media for learning management 4) evaluation of learning management. Data analysed were frequencies, percent, mean, standard deviation, t-test, F-test and Scheffe' analysis. The results were as follow:

1 Problems of learning management of primary school teachers at Nongchok district under Bangkok metropolitan were moderate level as a whole and each parts.

2 Primary teachers at Nongchok district under Bangkok metropolitan with different teaching experience had statistical different in problems of learning management of significant at.05

3 The primary teachers at Nongchok district under Bangkok metropolitan with different school size had statistical different in problems of learning management at a whole and each parts of significant at .05 level. Multiple comparison found that the different multiple size of significant at .05 level.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ พิมดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษานับสนุนและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อำนาจ ตั้งเจริญชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครพงศ์ ศรีมาตย์ ซึ่งเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการแก้ไขบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตหนองจอก ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้

อลงกรณ์ สุภิตาภรณ์



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

# สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	2
1.4 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	4
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 บริบทของเขตหนองจอก.....	6
2.2 นโยบายการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	8
2.3 การจัดการเรียนรู้.....	13
2.4 สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	20
2.5 การเตรียมการจัดสาระการเรียนรู้.....	26
2.6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	33
2.7 การใช้สื่อการเรียนรู้.....	35
2.8 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้.....	41
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา **IV** ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	66
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	86
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	86
5.2 การอภิปรายผลการวิจัย.....	88
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	98
ภาคผนวก ก ตัวอย่างหนังสือราชการ.....	98
ภาคผนวก ข รายนามโรงเรียนที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	104
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม.....	106
ประวัติผู้เขียน.....	113

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา **แ**ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

# สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงการให้ระดับผลการเรียนด้วยระบบต่างๆ.....	55
3.1 ตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	66
3.2 แสดงค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม เป็นรายด้านและภาพรวม.....	69
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสภาพ.....	74
4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ปัญหาการจัดการเรียนรู้ ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	74
4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ปัญหาการจัดการเรียนรู้ ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่สังกัด.....	76
4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและ ลำดับที่ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของ ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก จำแนกตามประสบการณ์การสอนของครู.....	77
4.5 ระดับ และลำดับที่ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอกด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ จำแนกเป็นรายข้อ.....	78
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับของปัญหาการจัดการเรียนรู้ ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกเป็นรายข้อ.....	79
4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ปัญหาการจัดการเรียนรู้ ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอกด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ จำแนกเป็นรายข้อ.....	80
4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ปัญหาการจัดการเรียนรู้ ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอกด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ จำแนกเป็นรายข้อ.....	81
4.9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอกที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน.....	82
4.10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าเฉลี่ยปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครู ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก ที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน.....	83
4.11 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษา ที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe'.....	84

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา มิฉะนั้นต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

# สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	51
2.2 แสดงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามรายกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	51
2.3 แสดงการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน.....	52
2.4 แสดงการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	52
2.5 แสดงการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	53



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา VII ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

# บทที่ 1

## บทนำ

### 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545 มาตรา 48 แห่งร่างรัฐธรรมนูญ กำหนดไว้ให้ บุคคล มีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีกำหนดการศึกษาภาคบังคับไว้ 9 ปี เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เป็นกระบวนการการเรียนรู้เพื่อความเจริญของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานวัฒนธรรม การสร้างองค์ความรู้เป็นการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้ และคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 7)

จากการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2542 ได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาที่กำหนดขึ้นซึ่งเป็นกฎหมายฉบับแรกของทางการศึกษา จัดให้มีการปรับปรุงการจัดเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนประถมศึกษาในปัจจุบันจะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูมีบทบาทหน้าที่จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนประถมศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 42) ระบุว่า

“ มาตรา 87 กล่าวว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องตรงต่อเวลา อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการและผู้เรียน จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรมิได้ การละทิ้งหน้าที่หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือโดยพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ”

“ มาตรา 88 กล่าวว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียน และระหว่างข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ การกลั่นแกล้งดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียน หรือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ” (กระทรวงศึกษาธิการ. 2558) [Online]

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจุบันโรงเรียนแต่ละโรงเรียน ต้องจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน และจัดทำสาระการเรียนรู้เป็นรายภาคและรายปี เพื่อออกแบบการสอนให้บูรณาการ ร่วมกับสื่อการสอน การวัด และประเมินผลครูแต่ละคนจึงมีหน้าที่หลายอย่าง นอกจากการจัดการเรียนรู้แล้วยังต้องปฏิบัติหน้าที่อื่นๆอีก เช่น ทำหลักสูตร ออกแบบการจัดการเรียนรู้ ทำรายงานการสอนเพื่อประเมินคุณภาพสถานศึกษา พัฒนาตนเองเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ รวมทั้งจัดทำผลงานทางวิชาการ บริการชุมชน และงานตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ครูจึงมีหน้าที่หลากหลาย

กรุงเทพมหานคร ได้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ออกเป็นเขตซึ่งมีทั้งหมด 50 เขต เขตหนองจอก เป็นเขตหนึ่ง ที่มีโรงเรียนระดับประถมศึกษามากกว่าทุกเขตในกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 โรงเรียน ซึ่งเมื่อพิจารณาผลการสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2557 (สำนักงานเขตหนองจอก. 2558 : 2) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า วิชาภาษาไทย มีผู้สอบได้คะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 52.13 วิชาคณิตศาสตร์ 42.19 วิชาวิทยาศาสตร์ร้อยละ 38.29 วิชาสังคมศึกษาร้อยละ 51.7 วิชาสุขศึกษาร้อยละ 50.9 วิชาศิลปะร้อยละ 47.00 วิชาการงานอาชีพร้อยละ 57.9 วิชาภาษาอังกฤษร้อยละ 24.9 ซึ่งจะเห็นว่าผลการยังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ

จากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น ผลการสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ นอกจากนี้ ครูสังกัดกรุงเทพมหานคร จะต้องรับผิดชอบงานหลากหลาย นอกจากการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยในฐานะครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตหนองจอก จึงสนใจที่จะศึกษา ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

## 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ต่างกัน

1.2.3 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานครที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน

## 1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1.3.1 ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.2 ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานครที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ต่างกัน

## 1.4 กรอบแนวคิดของการวิจัย

1.4.1 กรอบแนวคิดในการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของกิมดา วาจาสัตย์ (2550 :5) แนวคิดปัญหาการจัดการเรียนรู้ของ กิมดา วาจาสัตย์ (2550 : 5) 4 ด้านดังนี้

1. การเตรียมการจัดการเรียนรู้
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. การใช้สื่อการเรียนรู้
4. การประเมินผลการเรียนรู้

1.4.2 กรอบแนวคิดในการกำหนดตัวแปรต้น ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของกิมดา วาจาสัตย์ (2550 : 7) ประกอบด้วย

- 1.4.2.1 ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ จำแนกเป็น
  - ต่ำกว่า 10 ปี
  - 10 ปีขึ้นไป
- 1.4.2.2 ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น
  - โรงเรียนขนาดเล็ก
  - โรงเรียนขนาดกลาง
  - โรงเรียนขนาดใหญ่

## 1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

### 1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ข้าราชการครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 509 คน จาก 30 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 223 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane และทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.2.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ

- (1) ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ จำแนกเป็น
  - ต่ำกว่า 10 ปี
  - 10 ปีขึ้นไป
- (2) ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น
  - โรงเรียนขนาดเล็ก
  - โรงเรียนขนาดกลาง
  - โรงเรียนขนาดใหญ่

1.5.2.2 ตัวแปรตาม ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

- (1) การเตรียมการจัดการเรียนรู้
- (2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- (3) การใช้สื่อการเรียนรู้
- (4) การประเมินผลการเรียนรู้

## 1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษา หมายถึง ข้อขัดข้องของการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1.6.1.1 ปัญหาการเตรียมการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นกับครูในการเตรียมการล่วงหน้าในการจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

1.6.1.2 ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคในการปฏิบัติของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ให้แก่นักเรียนเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ น่าสนใจ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

1.6.1.3 ปัญหาการใช้สื่อการเรียนรู้ หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยและหลากหลายให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และเพื่อสนองตอบการเรียนรู้ของนักเรียน

1.6.1.4 ปัญหาการประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง ข้อขัดข้องที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาและใช้เครื่องมือการวัดผลที่หลากหลาย รวมทั้งกระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของการประเมินการเรียนรู้

1.6.2 ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ หมายถึง ระยะเวลาในการสอนของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่เริ่มสอนจนถึงปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบ่งเป็น 2 ช่วง ระยะเวลาการสอนคือ

1.6.2.1 ต่ำกว่า 10 ปี คือ ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ต่ำกว่า 10 ปี

1.6.2.2 10 ปี ขึ้นไป คือ ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ 10 ปี ขึ้นไป

**1.6.3 ขนาดของโรงเรียน** หมายถึง จำนวนนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็น 3 ขนาด โดยเกณฑ์ของ กรุงเทพมหานคร ดังนี้

1.6.3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 360 คน

1.6.3.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 361 - 720 คน

1.6.3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 721 คนขึ้นไป

**1.6.4 โรงเรียนในเขตหนองจอก** หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในสำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 โรงเรียน (ยกเว้นโรงเรียนขยายโอกาส)

**1.6.5 ครู** หมายถึง ข้าราชการครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## บทที่ 2

# เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 บริบทของเขตหนองจอก
- 2.2 นโยบายการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
- 2.3 การจัดการเรียนรู้
- 2.4 สารการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 2.5 การเตรียมการจัดการเรียนรู้
- 2.6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.7 การใช้สื่อการเรียนรู้
- 2.8 การประเมินผลการเรียนรู้
- 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### 2.1 บริบทของเขตหนองจอก

เขตหนองจอก ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของกรุงเทพมหานคร จำนวนเนื้อที่ประมาณ 236.261 ตารางกิโลเมตร เป็นเขตที่มีเนื้อที่มากที่สุด ประมาณ 1 ใน 7 ของจำนวน เนื้อที่รวมของกรุงเทพมหานคร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือติดต่อ	อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
ทิศใต้ติดต่อ	เขตลาดกระบัง
ทิศตะวันออกติดต่อ	อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันตกติดต่อ	เขตมีนบุรีและเขตคลองสามวา

#### การปกครอง

แบ่งการปกครองเป็น 8 แขวง ดังนี้

1. แขวงกระทุ่มราย
2. แขวงหนองจอก
3. แขวงคลองสิบ
4. แขวงคลองสิบสอง
5. แขวงโคกแฝด
6. แขวงลำผักชี
7. แขวงลำต้อยติ่ง
8. แขวงคูฝั่งเหนือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## การนับถือศาสนาของประชาชน

อิสลาม	จำนวนร้อยละ	75
พุทธ	จำนวนร้อยละ	20
คริสต์	จำนวนร้อยละ	5 (สำนักงานเขตหนองจอก. 2558)[online]

โรงเรียนในสังกัดเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ลูกหลานของพี่น้องประชาชนในพื้นที่ ภายใต้บริบท "บรม" (บ้าน โรงเรียน มัสยิด) และ "บวร" (บ้าน วัด โรงเรียน) สอดคล้องตามยุทธศาสตร์พระราชทาน "...เข้าใจ...เข้าถึง...พัฒนา..." ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระราชทานให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยกรุงเทพมหานคร มีบริบททางสังคม วัฒนธรรม และศาสนาที่แตกต่างกัน หลากหลายคล้ายคลึงกับพื้นที่ดังกล่าว นอกจากการส่งเสริม "การศึกษาพระพุทธศาสนา" และ "การศึกษานักธรรมศึกษา" แล้ว กรุงเทพมหานครยังได้ส่งเสริม "การศึกษาอิสลามศึกษา" ตามบทบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม "การศึกษาภาษาอาหรับ" ซึ่งใช้สำหรับศึกษาคัมภีร์อัลกุรอาน "การศึกษาภาษามลายู" ซึ่งใช้ระหว่างประชากรกลุ่มใหญ่ในประชาคมอาเซียน อาทิ บนคาบสมุทรมลายูและในหมู่เกาะอินโดนีเซีย เป็นต้น (วุฒิ เตชะนอก. 2555)[online]

โรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 30 โรงเรียนดังนี้ (พจนานุกรมวิกิพีเดีย. 2558) [online]

1. โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ)
2. โรงเรียนวัดทรัพย์สโมสร
3. โรงเรียนบ้านเจียรต๊อบ
4. โรงเรียนสุเหร่าหะยีมินา
5. โรงเรียนสามแยกท่าไข่
6. โรงเรียนนิลราชบุรีอุปถัมภ์
7. โรงเรียนหลวงแพ่ง (บำรุงรัฐกิจ)
8. โรงเรียนวัดสี่ชมพู
9. โรงเรียนลำเจ็ย
10. โรงเรียนสุเหร่าคลองแก้ว
11. โรงเรียนสุเหร่าคลองสิบ
12. โรงเรียนสุเหร่าคลองสิบเอ็ด
13. โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางลำ
14. โรงเรียนวัดแสนเกษม
15. โรงเรียนวัดใหม่เจริญราษฎร์
16. โรงเรียนลำบุหรีพวง
17. โรงเรียนสุเหร่าบ้านเกาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

18. โรงเรียนสุเหร่าใหม่
19. โรงเรียนสุเหร่าศาลาแดง
20. โรงเรียนคลองสอง
21. โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง
22. โรงเรียนคารีอุปถัมภ์
23. โรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม
24. โรงเรียนผลลิรุ่งเรือง
25. โรงเรียนศิริวังวิทยาคาร
26. โรงเรียนวัดอู่ตะเภา
27. โรงเรียนลำผักชี
28. โรงเรียนสุหร่านาตัม
29. โรงเรียนสุเหร่าอี๊ว
30. โรงเรียนอิสลามลำไทร

## 2.2 นโยบายการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดอย่างจริงจังและ ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ใน 4 แนวทางสำคัญ (สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. 2542)[online]

2.2.1 บริหารอย่างมีวิสัยทัศน์ สำนักงานศึกษา สำนักงานเขตและสถานศึกษา ต้องยึดแนวทางในการบริหาร การศึกษาตามวิสัยทัศน์การศึกษาของกรุงเทพมหานครที่กำหนดว่า “ ภายในปี 2542 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานครต้องก้าวหน้า มีมาตรฐาน ทันสมัย ดำรงความเป็นไทยในความเป็นสากล สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต ดำเนินการบริหารจัดการทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สถานภาพของครูและบุคลากร มั่นคง มีศักดิ์ศรี สนับสนุนให้บริการการศึกษาออกโรงเรียนทั้งด้านสามัญ ด้านอาชีพและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อประโยชน์การเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชากรในกรุงเทพมหานคร ” (รายละเอียดตามหนังสือวิสัยทัศน์การศึกษากรุงเทพมหานครสู่การปฏิบัติ) เพื่อบรรลุตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานในแต่ละแผนหลัก และเกิดผลลัพธ์ทางการศึกษาดังต่อไปนี้

### 2.2.1.1 นักเรียนกรุงเทพมหานครเมื่อจบการศึกษาจะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้

- (1) มั่นใจในตนเองและภูมิใจในชุมชน มีสุขภาพกายและจิตดี มีความสุขในการเรียน
- (2) รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม มีการทำกิจกรรมและช่วยเหลือกัน รักเพื่อน รักครู และ รักโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) มีคุณธรรมและค่านิยมที่ดี ไม่ติดยาเสพติด

(4) มีความรู้ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาไทยไม่ต่ำกว่าเกณฑ์กลางของประเทศ

(5) ใช้คอมพิวเตอร์ได้อย่างน้อย 2 โปรแกรม

(6) มีความรู้และสามารถเล่นกีฬาและดนตรีได้คนละ 1 อย่าง

(7) มีความใฝ่รู้และใฝ่เรียน และมีความสามารถในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

#### 2.2.1.2 ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร

(1) ความรู้และสามารถจัดการเรียนการสอนโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) ได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับสูงกว่าปริญญาตรีในสาขาที่ขาดแคลนและรับการฝึกอบรม

(3) ศึกษา ดูงานในการพัฒนางานอย่างน้อยคนละ 2 ครั้ง ต่อปี

(4) ได้รับการสนับสนุนให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ร้อยละ 10 ต่อปี

(5) ได้รับการยอมรับ ยกย่องและประกาศเกียรติคุณไม่น้อยกว่า 200 รายต่อปี

(6) ได้รับการสนับสนุนเงินทุนบุตรครูจนจบปริญญาตรีทุกคน

(7) ครูและผู้บริหารที่มีมาตรฐานวิชาชีพและรับเลือกเป็นต้นแบบจะได้รับเงินตอบแทนการทำงานเป็นกรณีพิเศษ

(8) สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมชมรม สมาคมครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพในทุกสาขา

(9) ครูที่เกษียณอายุจะได้รับการดูแลและให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ตามควร

#### 2.2.1.3 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

(1) มีบรรยากาศที่ร่มรื่น สะอาด มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และปลอดภัย

(2) ได้รับการกระจายอำนาจ 3 ด้าน คือด้านงบประมาณ การจัดการเรียน การสอน และการเงินทรัพย์สินและพัสดุ

(3) มีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนและกำหนดพันธะสัญญาาร่วมกันในการพัฒนาการศึกษา

(4) เป็นโรงเรียนทันสมัย มีระบบเครือข่ายเพื่อบริหารการศึกษาเชื่อมโยงกับส่วนกลาง และได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการและการนิเทศการศึกษาจากส่วนกลางอย่างสม่ำเสมอ

(5) เอกชนเข้ามารับดำเนินการในการจัดการศึกษาบางด้าน

(6) เป็นโรงเรียนสามประโยชน์ที่สามารถบริการชุมชนได้ครบตามวัตถุประสงค์

(7) สำนักงานเขตต้องกำกับ ติดตาม และประสานงานให้สถานศึกษาทุกแห่งปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาอย่างจริงจังและเกิดผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(8) สำนักการศึกษาจะติดตามผลการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์การศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่ง ผ่านทางโครงการ "วิทัศน์สัญจร" โดยจะมีการติดตามเป็นกลุ่มย่อยอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนมิถุนายน 2542 เป็นต้นไป และจะมีการประเมินผลการดำเนินงานทุกระยะ 3 เดือนหรืออย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง

**2.2.2 ปฏิบัติมุ่งสู่เกณฑ์มาตรฐาน** กรุงเทพมหานครจะให้ความพยายามอย่างมุ่งมั่น ในการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ให้เข้าสู่มาตรฐานภายในปีการศึกษา 2542 ดังนี้

2.2.2.1 สถานศึกษาทุกแห่งของกรุงเทพมหานคร จะต้องบรรลุมาตรฐาน ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2540 และตามแนวทางส่งเสริมโรงเรียนให้มีมาตรฐานประกันคุณภาพได้ พ.ศ. 2540 ของกรุงเทพมหานคร

2.2.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาของกรุงเทพมหานครทุกคนจะต้องบรรลุมาตรฐาน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2537

2.2.2.3 ครูกรุงเทพมหานครทุกคนจะต้องบรรลุมาตรฐาน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537

2.2.2.4 โดยสำนักการศึกษาจะแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมาตรฐานโรงเรียนทุกแห่งให้เสร็จสิ้นภายใน 1 ปี

2.2.2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูกรุงเทพมหานคร ต้องศึกษาและหาแนวทางร่วมกันในการเพิ่มพูนระดับฝีมือให้มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา (Education Manager Qualification : EMQ) และมาตรฐานคุณภาพครู (National Teacher Qualification : NTQ) เพื่อให้มีผลถึงคุณภาพผู้เรียน

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริหารและพฤติกรรมกรรมการสอนของครู จะเป็นเครื่องชี้วัดว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาจริง

2.2.2.6 "แฟ้มพัฒนางานครู" หรือ "แฟ้มสะสมงานครู" จะเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู

**2.2.3 พัฒนาตนจากผลนิเทศงาน** การประเมินตนเองของสถานศึกษา เป็นแนวทางสำคัญในการก้าวสู่ความมีมาตรฐานของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และครู และเป็นการเตรียมการของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก โดยถือว่าการประกันคุณภาพนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา

2.2.3.1 สถานศึกษาต้องจัดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างจริงจัง โดยอย่างน้อยต้องปฏิบัติได้ตามคู่มือการนิเทศภายใน พ.ศ. 2540 ของสำนักการศึกษา

2.2.3.2 เมื่อสิ้นสุดการศึกษาแต่ละภาคเรียน สถานศึกษาต้องจัดให้มีการวิเคราะห์และประเมินผลการจัดการศึกษาในภาคเรียนที่ผ่านมา ได้พัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน (พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และทักษะการสื่อสาร) ให้มีความเจริญงอกงามตามศักยภาพของผู้เรียนได้ในระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โต โดยจัดให้มีการประชุมร่วมของผู้บริหารและคณะครูในสถานศึกษาเพื่ออภิปรายผล และกำหนดแนวทางปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เด็กมีความเจริญงอกงามถึงขีดสุดตามศักยภาพของผู้เรียน เมื่อได้ดำเนินการแล้วให้ส่งรายงานการประชุมให้สำนักการศึกษาทราบภายใน 30 วันหลังสิ้นสุดภาคการศึกษานั้น เพื่อจะได้ติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษาต่อไป

**2.2.4 ให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียนการจัดการเรียนการสอน** ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการ (Process) สร้างองค์ความรู้ (Construct) ด้วยตนเอง และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน (Participation) รวมทั้งทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (Learner Empowerment) เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพ มีคุณภาพ และสุขภาพที่ดี หรือ "เก่ง ดี มีความสุข" ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Long Life Learning) สถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนการสอนโดยยึดแนวทางดังนี้

2.2.4.1 ด้านหลักสูตรให้สถานศึกษาจัดให้คณะครูได้วิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) นำไปสู่การเขียนแผนการเรียนรู้ (แผนการสอน) เน้นแนวทางการให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และให้เกิดผลผลิตที่ "เก่ง ดี มีความสุข" ประกอบด้วย

(1) ด้านสมรรถภาพ (Competency) ให้มีความเก่งในการคิด วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถในการใช้ภาษาไทย ภาษาสากล เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ฯลฯ รวมทั้งคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี

(2) ด้านคุณภาพ (Quality) ให้มีความดี มีจริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี มีระเบียบวินัย รักษาระเบียบ ประเพณีวัฒนธรรม และคุณค่าความเป็นไทย

(3) ด้านสุขอนามัย (Healthy) ให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีความร่าเริง แจ่มใส มั่นใจ รู้จักตนเอง ชื่นชมตนเอง

(4) กำหนดสัดส่วนของเนื้อหาวิชาและเวลาเรียนให้เหมาะสม ให้เวลาสำหรับวิชาภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ รวมทั้งเวลาสำหรับการฝึกทักษะ ดนตรี กีฬา และศิลปะเพิ่มขึ้น

(5) กำหนดเป้าหมายหลักสูตรจากการมุ่งเน้นความรู้ด้านวิชาการ ไปสู่การจัดการเรียนการสอนเพื่อความหลากหลายทางสติปัญญา หรือ พหุปัญญา (Multiple Intelligences)

(6) จัดหลักสูตรเพื่อให้เกิดการเรียนรู้รอบด้านโดยมีบูรณาการ (Integrated Holistic Learning Curriculum) เพื่อการผสมผสานสาระการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล

(7) สร้างทางเลือกในการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและคลุ่มลึก เช่น ชมรม ชุมนุม สำหรับ การเรียนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ

2.2.4.2 ด้านการเรียนการสอนให้สถานศึกษานำแนวทางและกระบวนการตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแนวใหม่ มาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) เพื่อเป็นการทดลองและเตรียมรับการดำเนินการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตามหลักสูตรใหม่ ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) ให้ทดลองนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ มาใช้กับการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม โดยควรมีสัดส่วนเวลาสำหรับโครงการประมาณร้อยละ 20 ของเวลาเรียนทั้งหมด

(2) การผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้รอบด้านอย่างสมดุล และไม่เกิดการเรียนรู้แบบแยกส่วน

(3) จัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ (Process) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน

(4) การจัดการเรียนการสอนที่มีความสุข กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหาและความสามารถในการนำไปใช้

(5) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องร่วมกับคณะครู ปรับเปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้ให้ความรู้ ผู้บอกความรู้ มาเป็นผู้ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการ (Process) ในการคิดค้นหาความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ โดยให้เด็กได้พัฒนาความคิด การปฏิบัติ และสร้างสรรค์จินตนาการ เพื่อบรรลุ จุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ (เอกสารหมายเลข 1)

(6) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นสถานการณ์ในชีวิตจริงหรือสถานการณ์ที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง จะทำให้การประเมินผลการเรียนสามารถกระทำได้ตามสภาพที่แท้จริง

2.2.4.3 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนให้สถานศึกษาทำหน้าที่ประเมินผล ตัดสิน และอนุมัติผลการเรียนของทุกชั้นเอง เพื่อให้สอดคล้องตามระเบียบการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) โดยปฏิบัติให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่ครูผู้สอนควรเป็นผู้ประเมินผลการเรียนของนักเรียนเอง ดังนั้นจึงห้ามมิให้มีการจัดทำข้อสอบรวมของสำนักงานเขตอีกโดยเด็ดขาด

(1) การประเมินผลการเรียนต้องครอบคลุมทุกพิสัย และเน้นกระบวนการ ตามสภาพที่แท้จริง (Authentic Assessment) ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ บันทึกรายงาน ทดสอบ การสะสมงาน จากการทำกิจกรรม พฤติกรรม และพัฒนาการ ฯลฯ โดยต้องกระทำควบคู่ไปพร้อมกับการเรียนรู้ของนักเรียนตลอดปี

(2) การประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือ การออกแบบทดสอบจะต้องสามารถวัดความคิดระดับสูงของผู้เรียนได้มากกว่าจะเป็นการทดสอบแบบเลือกตอบ ที่วัดได้เพียงความรู้ความจำเบื้องต้น

(3) ให้นำการประเมินผลโดยการสะสมงานของนักเรียน (Portfolio) มาเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน

(4) การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงต้องดำเนินการภายใต้เกณฑ์การประเมิน (Rubric) ที่ชัดเจน สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 2.3 การจัดการเรียนรู้

### 2.3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้

อุษา คงทอง และคณะ (2553 : 1) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นการตั้งใจกระทำให้เกิดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่ดีย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนที่สอนอย่างมีหลักการมีความรู้และมีทักษะ จะช่วยให้ผู้เรียน เรียนอย่างมีความหมายและมีคุณค่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้กระบวนการเรียนรู้มิได้จำกัดว่าจะต้องเกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ หรือที่เรียกกันว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องเรียนรู้ให้เข้าใจและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

สุนน ออมรวีวัฒน์ (2533 : 460) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าการจัดการเรียนรู้ คือสถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้นดังนี้

1. มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม
2. ความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่
3. ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542 : 255) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีระบบระเบียบครอบคลุมการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนถึงการประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 20) ระบุว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545 : 10) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาที่จะเรียนรู้ ทำกิจกรรมและปฏิบัติจริง จนค้นพบข้อความรู้และวิธีการปฏิบัติด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ในชีวิตประจำวัน

กิมดา วาจาสัตย์ (2550 : 6) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้มากที่สุด โดยมีผู้สอนเป็นผู้แนะนำ วางแผนร่วมกับนักเรียน จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้การเสริมแรง แรงจูงใจ และช่วยแก้ปัญหาหรือชี้แนะแนวทางในการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้อง

ศุภลักษณ์ จิรธนรัตน์ (2550 : 6) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนได้แก่ การเตรียมการจัดการจัดการเรียนรู้ทั้งเนื้อหาและวิธีการ การใช้สื่อ การสอน และ แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมและ สถานการณ์ให้เอื้อต่อผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารทศวงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่ในสื่อออนไลน์  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และการวัดผลประเมินผล ตามสภาพจริง

### 2.3.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้

อุษา คงทอง และคณะ (2553 : 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียนไว้ดังนี้

1. มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้
2. เกิดทักษะหรือมีความชำนาญใน เนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้
3. เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน
4. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. สามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกได้

### 2.3.3 ลักษณะของการจัดการเรียนรู้

ลักษณะการจัดการเรียนรู้มีลักษณะเด่นที่เด่นอยู่ 3 ลักษณะ คือ

2.3.3.1 การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนซึ่งหมายความว่า การจัดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้นั้นทั้งผู้สอนและผู้เรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามลำดับขั้นตอนเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2.3.3.2 การจัดการเรียนรู้มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้เป็นพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

- (1) ด้านความรู้ความคิด หรือด้านพุทธิพิสัย
- (2) ด้านทักษะกระบวนการ หรือด้านทักษะพิสัย
- (3) ด้านเจตคติ หรือด้านจิตพิสัย

2.3.3.3 การจัดการเรียนรู้จะบรรลุจุดประสงค์ได้ดีต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอนซึ่งหมายความว่า การจัดการเรียนรู้จะบรรลุจุดประสงค์ได้หรือไม่นั้นต้องอาศัยความรู้ความสามารถของผู้สอนทั้งด้านวิชาการ (ศาสตร์) ทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ (ศิลป์) เป็นสำคัญจากที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้จะต้องมีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน มีจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2553 : 3-4)

ธนศ เจริญทรัพย์(2557 : online) กล่าวว่า สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ครูมีหน้าที่ในการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เนื่องจากหลักสูตรนั้นเปรียบเสมือนแสงเทียนนำทางสำหรับครูในการจัดการเรียนรู้ ในหลักสูตรแกนกลางฉบับปัจจุบันนั้นประกอบไปด้วยรายละเอียดที่มีความจำเป็นและสำคัญ อาทิ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะที่สำคัญ เป็นต้น การที่ครูเข้าใจและรู้รายละเอียดดังกล่าวทั้งหมดอย่างเข้าใจจะส่งผลให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่หลักสูตร

วางไว้ได้และการจัดการเรียนรู้นั้นจะเป็นสิ่งที่ตอบโจทย์ความต้องการของสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ครูควรวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างมีระบบและลำดับชั้นอย่างชัดเจน ครูที่ดีต้องมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องมีการนำไปปฏิบัติ การปฏิบัติที่ดีต้องเป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่วางไว้ ซึ่งสามารถเข้าใจได้ว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้นั้นถือเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งในบรรดากระบวนการทั้งหมด ครูจำเป็นต้องลำดับชั้นให้ชัดเจนว่าจะสอนอะไรก่อน สอนอะไรหลัง แต่ถึงกระนั้นแผนการจัดการเรียนรู้ควรมีความยืดหยุ่น เปลี่ยนแปลงได้ตามโอกาสและสถานการณ์จริง ครูจึงควรมีความมั่นใจที่จะเผชิญกับสถานการณ์ในชั้นเรียนได้ทุกรูปแบบที่เกิดขึ้นนอกเหนือความคาดหวังและแผนการจัดการเรียนรู้ที่เตรียมไว้ การปรับแผนนั้นก็เพื่อให้มีความเหมาะสม เนื่องจากวิธีการที่ต่างต่างนั้นอาจช่วยให้นักเรียนบางคนสามารถเรียนรู้และเข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น นอกจากประเด็นข้างต้น สิ่งที่ครูต้องคำนึง คือเรื่องของเนื้อหาที่เตรียมมาในแต่ละครั้งของแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับเวลา มีความต่อเนื่อง เป็นเอกภาพไปตลอดเวลาของการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องสามารถปฏิบัติกิจกรรมในแผนนั้นได้อย่างครบถ้วน หากครูผู้สอนใช้เนื้อหามาก แต่เวลาน้อย ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สัมพันธ์กัน นักเรียนจะเรียนแบบหนักและไม่ได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเท่าที่ควร จึงอาจส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

3. ครูควรเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่แปลกใหม่และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นครูควรใช้กลยุทธ์ที่ต่างกันอย่างออกไปในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งและควรสอนให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในชั้นเรียนกับชีวิตประจำวันเข้าด้วยกันได้อย่างสมดุล และฝึกให้นักเรียนพัฒนาทักษะกระบวนการคิดทุกรูปแบบ กระบวนการเรียนการสอน ควรมุ่งเน้นการแสดงความคิด การฝึกให้ผู้เรียนได้มองกว้างและมองไกล มีความเข้าใจในระดับมหัพภาคและสามารถวิเคราะห์แยกแยะได้ในระดับจุลภาค ยิ่งไปกว่านั้นครูให้ผู้เรียนเข้าใจว่าความรู้ไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในเฉพาะหนังสือหรือในชั้นเรียนเพียงเท่านั้น ดังนั้นครูควรเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ ทำให้นักเรียนเกิดความชำนาญในเรื่องที่นักเรียนสนใจ และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิต สำหรับการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนต้องได้รับโอกาสในการเรียนรู้จากการได้ปฏิบัติจริง ลงมือทำจริงด้วยตนเอง ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีหน้าที่สร้างความกระตือรือร้น และแรงจูงใจในการเรียนรู้ คอยกระตุ้น แนะนำในสิ่งที่นักเรียนสงสัย ต้องสร้างความใฝ่รู้ใฝ่เรียน พร้อมกันนั้นก็ฝึกฝนนักเรียนให้มีสมรรถนะที่สำคัญตามหลักสูตร อันได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหาความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. ครูควรใช้หลักจิตวิทยาแรงจูงใจให้เป็นและมีประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากแรงจูงใจนั้นจะนำไปสู่กิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน สิ่งที่ครูจะต้องทำในฐานะผู้นำแนวทางการเรียนการสอน คือ การกระตุ้นให้เด็ก ๆ รู้ลึกถึงความต้องการของตน เพราะความต้องการจะนำให้นักเรียนนั้นสนใจและใส่ใจกับบทเรียน จึงสามารถกล่าวได้ว่าแรงจูงใจที่เหมาะสมจึงเป็นกุญแจสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สำหรับครูประถมศึกษาชั้นนั้นการสร้างแรงจูงใจถือเป็นสิ่งสำคัญเพราะด้วยเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ของนักเรียนในระดับนี้นั้นยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ การที่นักเรียนจะจดจ่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นระยะเวลาอันยาวนานนั้นเป็นเรื่องยาก ซึ่งสิ่งนี้อาจเป็นปัญหาของครูผู้สอนทุกคน แนวทางที่ดีทางหนึ่งคือให้ผู้เรียนจะสร้างเป้าหมายใหม่ๆ ร่วมกันอย่างต่อเนื่องเพื่อding ให้เขาเห็นความสำคัญของสิ่งที่เขาจะได้เรียนรู้ การสร้างแรงจูงใจในการเรียนที่ดีอีกวิธีการหนึ่งคือ อารมณ์ขัน ในชั้นเรียนนั้นครูควรเล่าเรื่องตลกให้นักเรียนฟังบ้าง การมีอารมณ์ขันจะช่วยทลายกำแพงระหว่างครูกับนักเรียนได้และเป็นการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ดีอีกด้วย

5. ครูควรสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และสนุกสนาน ไม่ว่าจะเป็บรรยากาศทางกายภาพ (Physical Atmosphere) และบรรยากาศทางจิตวิทยา (Psychological Atmosphere) ซึ่งบรรยากาศทางกายภาพ คือ การจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในห้องเรียนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความสะอาด น่าอยู่ มีสื่อการเรียนรู้ที่ครบครัน พร้อม ที่จะส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน การอาศัยความร่วมมือในการสร้างบรรยากาศทางกายภาพจากผู้เรียนถือเป็นอีกหนทางหนึ่งในการทำให้ผู้เรียนรู้สึกชอบและต้องการจะอยู่ในชั้นเรียนเพราะเขา นั้นได้มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์รูปแบบของชั้นเรียนของเขาเอง ด้านบรรยากาศทางจิตวิทยา คือ บรรยากาศทางด้านจิตใจที่นักเรียนรู้สึกอบอุ่น มีความสบายใจ มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีความเป็นกันเอง สำหรับการสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองในชั้นเรียนระหว่างครูและนักเรียนนั้นครูควรทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมการสอน ไม่ใช่บรรยากาศที่ครูยืนอยู่หน้าชั้นตลอดทั้งชั่วโมงการเรียนหรือนักเรียนต้องจับจ้องสายตาก็กระดานดำเพียงอย่างเดียว

6. ครูควรมีการประเมินการจัดการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งการประเมินผลนั้นถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดการเรียนรู้ รายละเอียดในการประเมินต้องมีให้ครบทุกปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการประเมินตัวครู การประเมินตัวนักเรียน การประเมินสื่อสำหรับการจัดการเรียนรู้ การประเมินทั้งสามประการนั้นถือเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากส่งผลโดยตรงต่อการจัดการเรียนรู้และพัฒนาการทุกด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านสติปัญญา พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านร่างกายและพัฒนาการด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน

สิ่งที่ครูต้องประเมินตนเองนั้นควรประกอบไปด้วยการประเมินวิธี ขั้นตอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพราะตัวครูนี้อาจสอนไม่ชัดเจน ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และอาจขาดความต่อเนื่องของเนื้อหา นอกจากนี้ครูอาจขาดความชำนาญในการสอน ไม่มีความสามารถในการโน้มน้าวความสนใจของนักเรียนให้มีต่อบทเรียนได้ รวมไปถึงครูต้องประเมินความสามารถในการจัดชั้นเรียน การควบคุมชั้นเรียนเพราะครูอาจยังไม่เข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการด้านต่างๆของนักเรียนเท่าที่ควร

สำหรับการประเมินนักเรียน ครูควรประเมินตั้งแต่ความรู้พื้นฐานที่นักเรียนแต่ละคนมี เนื่องด้วยนักเรียนทุกคนนั้นมีความสามารถในด้านต่างๆแตกต่างกัน ครูอาจต้องช่วยนักเรียนปรับพื้นฐานเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มเพื่อให้เกิดความใกล้เคียง การประเมินนักเรียนจะทำให้ครูรู้ปัญหาการเรียน เช่น ความไม่ใส่ใจ ความเครียด ความกดดัน ความเหนื่อยล้า ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเสมอ ประเด็นที่สำคัญที่สุดในเรื่องการประเมินคือ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อพัฒนาการของนักเรียนและวัดว่านักเรียนได้รับอะไรบ้างจากการเรียนรู้ในสิ่งที่ครูจัดให้ การประเมินสื่อสำหรับการจัดการเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง เนื่องจากสื่อการเรียนรู้นั้นต้องสามารถสื่อสารหรือเป็นสะพานเชื่อมระหว่างครูผู้สอนและนักเรียนในการส่งผ่านความรู้จากครูผู้สอนไปยังนักเรียนได้จริงๆ

### 2.3.4 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ไม่ว่าระดับใดก็ตามขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการคือ

2.3.4.1 ผู้เรียน ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก เกี่ยวกับความสามารถทางสมอง ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ความต้องการพื้นฐานเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึง และจะละเลยไม่ได้

2.3.4.2 บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นส่วนที่สำคัญและเป็นส่วนหนึ่งที่จะกำหนดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปในรูปแบบที่ต้องการ ความเป็นประชาธิปไตย ความเคร่งเครียด ความขี้ขลาดของผู้เรียน สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนด แต่ถึงกระนั้นก็ตามบรรยากาศในชั้นเรียนยังมีองค์ประกอบอื่นๆอีกนอกเหนือไปจากตัวผู้สอน คือ ผู้เรียนเข้าชั้นเรียนโดยไม่ได้รับประทานอาหารเช้า หรืออาหารกลางวัน ผู้เรียนเริ่มเรียนชั่วโมงแรกด้วยความรู้สึกหิวหรือบางครั้งผู้เรียนได้รับสิ่งกระทบกระเทือนใจติดตามมาเนื่องจากความไม่พร้อมของในครอบครัว เป็นต้นส่วนทางด้านตัวผู้สอนนั้นอาจจะมีความคิดเห็นจากฝ่ายบริหารหรือจากครอบครัว เศรษฐกิจ อาหารเช้าก่อนมาสถานศึกษาของผู้สอนมีเพียงน้ำแแก้วเดียวเท่านั้น สิ่งที่น่ามาก่อนเหล่านี้เกิดขึ้นก่อนที่ผู้สอนและผู้เรียนจะมาพบกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งได้ว่าบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้จะปรากฏออกมาในรูปแบบใด

### 2.3.4.3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนจะเป็นเครื่องชี้บ่งถึงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จ หรือความล้มเหลวต่อการเรียนรู้ ผู้สอนควรจะคิดถึงผู้เรียนในฐานะเป็นบุคคลหนึ่ง ผู้เรียนมีสิทธิที่จะได้รับความต้องการพื้นฐาน และผู้สอนจะต้องหากลวิธีที่จะตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ และผู้สอนควรจะฝึกให้มีความรู้สึกไวต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน เพื่อความสำเร็จแห่งการเรียนรู้และการเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป(มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2553 : 4-5)

### 2.3.5 หลักพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้

หลักการจัดการเรียนรู้เป็นความรู้พื้นฐานที่สำคัญสำหรับผู้ที่จะเป็นผู้สอน แม้ว่าผู้สอนแต่ละคนจะมีเทคนิคการจัดการเรียนรู้เฉพาะของตน แต่ก็จะมีหลักการพื้นฐานเดียวกันซึ่งหลักการพื้นฐานนี้มีนักการศึกษาได้แสดงทรรศนะไว้หลายท่าน คล้ายๆกัน สรุปได้มี 4 ประการ คือ

#### 2.3.5.1 หลักการเตรียมความพร้อมพื้นฐาน ได้แก่ การเตรียมตัวผู้สอนด้านความรู้ด้านทักษะ

การจัดการเรียนรู้และด้านการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานที่เผยแพร่โดยไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.5.2 หลักการวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การเตรียมเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อ เตรียมแบบทดสอบและข้อสอบ

2.3.5.3 หลักการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ เช่น หลักความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักการเร้าความสนใจ หลักการเสริมแรง

2.3.5.4 หลักการประเมินผลและรายงานผล ซึ่งเกี่ยวกับการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ การสร้างและการใช้เครื่องมือการประเมิน การตีความหมายและการรายงาน ผลการประเมิน (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2553 : 5)

### 2.3.6 การจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 หมวด 4 ได้ระบุแนวทางการจัดการศึกษา ไว้ในมาตรา 22 ถึงมาตราที่ 24 ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2553 : 8-10 )

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิ

4. ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

5. ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา ๒๔ การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้ อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตาม มาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่ง และวรรคสอง แล้วยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

## 2.4 สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนด มาตรฐานการเรียนรู้ ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 67 มาตรฐาน ไว้ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 30-190)

### 1. ภาษาไทย

#### สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

#### สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

#### สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

#### สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษา ภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

#### สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

### 2. คณิตศาสตร์

#### สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการทำงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง

มาตรฐาน ค 1.2 เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการต่างๆ และใช้การดำเนินการในการแก้ปัญหา

มาตรฐาน ค 1.3 ใช้การประมาณค่าในการคำนวณและแก้ปัญหา

มาตรฐาน ค 1.4 เข้าใจระบบจำนวนและนำเสนอเกี่ยวกับจำนวนไปใช้

สาระที่ 2 การวัด

มาตรฐาน ค 2.1 เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวัด วัดและคาดคะเนขนาดของสิ่งที่ต้องการวัด

มาตรฐาน ค 2.2 แก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัด

สาระที่ 3 เรขาคณิต

มาตรฐาน ค 3.1 อธิบายและวิเคราะห์รูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติ

มาตรฐาน ค 3.2 ใช้การนึกภาพ (visualization) ใช้เหตุผลเกี่ยวกับปริภูมิ (spatial reasoning) และใช้แบบจำลองทางเรขาคณิต (geometric model) ในการแก้ปัญหา

สาระที่ 4 พีชคณิต

มาตรฐาน ค 4.1 เข้าใจและวิเคราะห์แบบรูป (pattern) ความสัมพันธ์ และฟังก์ชัน

มาตรฐาน ค 4.2 ใช้นิพจน์ สมการ อสมการ กราฟ และตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์ (mathematical model) อื่น ๆ แทนสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนแปลความหมายและนำไปใช้แก้ปัญหา

สาระที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

มาตรฐาน ค 5.1 เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

มาตรฐาน ค 5.2 ใช้วิธีการทางสถิติและความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล

มาตรฐาน ค 5.5 ใช้ความรู้เกี่ยวกับสถิติและความน่าจะเป็นช่วยในการตัดสินใจและแก้ปัญหา

สาระที่ 6 ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

มาตรฐาน ค 6.1 มีความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

### 3. วิทยาศาสตร์

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

มาตรฐาน ว 1.1 เข้าใจหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้าง และหน้าที่ของระบบต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ทำงานสัมพันธ์กัน มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของตนเองและดูแลสิ่งมีชีวิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรฐาน ว 1.2 เข้าใจกระบวนการและความสำคัญของการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลาย ทางชีวภาพ การใช้เทคโนโลยีชีวภาพที่มีผลกระทบต่อ มนุษย์และสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสาร สิ่งที่เรียนรู้ และ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

#### สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

มาตรฐาน ว 2.1 เข้าใจสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ในระบบนิเวศ มีกระบวนการสืบเสาะ หาความรู้และจิตวิทยา ศาสตร์สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐาน ว 2.2 เข้าใจความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติใน ระดับท้องถิ่น ประเทศ และโลกนำความรู้ไปใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใน ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

#### สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร

มาตรฐาน ว 3.1 เข้าใจสมบัติของสาร ความสัมพันธ์ระหว่างสมบัติของสารกับโครงสร้างและ แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาค มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐาน ว 3.2 เข้าใจหลักการและธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงสถานะของสาร การเกิด สารละลาย การเกิดปฏิกิริยา มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

#### สาระที่ 4 แรงแและการเคลื่อนที่

มาตรฐาน ว 4.1 เข้าใจธรรมชาติของแรงแม่เหล็กไฟฟ้า แรงโน้มถ่วง และแรงนิวเคลียร์ มี กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องและมี คุณธรรม

มาตรฐาน ว 4.2 เข้าใจลักษณะการเคลื่อนที่แบบต่างๆ ของวัตถุในธรรมชาติมีกระบวนการ สืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

#### สาระที่ 5 พลังงาน

มาตรฐาน ว 5.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิต การเปลี่ยนรูปพลังงาน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารและพลังงาน ผลของการใช้พลังงานต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการ สืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

#### สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

มาตรฐาน ว 6.1 เข้าใจกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนผิวโลกและภายในโลก ความสัมพันธ์ ของกระบวนการต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และสัณฐานของโลก มี กระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

#### สาระที่ 7 ดาราศาสตร์และอวกาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรฐาน ว 7.1 เข้าใจวิวัฒนาการของระบบสุริยะ กาแล็กซีและเอกภพการปฏิสัมพันธ์ภายในระบบสุริยะและผลต่อสิ่งมีชีวิตบนโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ การสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐาน ว 7.2 เข้าใจความสำคัญของเทคโนโลยีอวกาศที่นำมาใช้ในการสำรวจอวกาศและทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการเกษตรและการสื่อสาร มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างมีคุณธรรมต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม

สาระที่ 8 ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มาตรฐาน ว 8.1 ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ ภายใต้อุปกรณ์และเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้นๆ เข้าใจว่า วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

#### 4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความ ภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

#### สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผล ต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิด การสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน

### 5. สุขศึกษาและพลศึกษา

#### สาระที่ 1 การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

#### สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการ ดำเนินชีวิต

#### สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐาน พ 3.2 ระวังการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่าง สม่าเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่น ชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

#### สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การ ป้องกันโรคและการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

#### สาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การ ใช้จ่ายสารเสพติด และความรุนแรง

### 6. ศิลปะ

#### สาระที่ 1 ทักษะศิลป์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจักษ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกงานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจักษ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจักษ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

## 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี

มาตรฐาน ง 2.2 เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของเครื่องใช้ หรือวิธีการ ตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิดสร้างสรรค์เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน

สาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลการเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล และมีคุณธรรม

สาระที่ 4 การอาชีพ

มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในการใช้งานอาชีพ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

## 8. ภาษาต่างประเทศ

### สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

### สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

### สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

### สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

## 2.5 การเตรียมการจัดการเรียนรู้

### 2.5.1 ความหมายของการเตรียมการจัดการเรียนรู้

กิมดา วาจาสิทธิ์ (2550 : 7) การเตรียมการจัดการเรียนรู้หมายถึง การวิเคราะห์เนื้อหาผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อจัดทำแผนการเรียนรู้

ศุภลักษณ์ จิรธนรัตน์ (2550 : 22) กล่าวว่า การเตรียมการจัดการเรียนรู้การเตรียมตัวของครูให้พร้อมในฐานะเป็นแหล่งของความรู้ โดยการศึกษาค้นคว้า ในสาระที่ตนเองรับผิดชอบและดำเนินการในรูปของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นการเตรียมการไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิชัย สดพิบาล (2553) [online] ได้กล่าวว่า การเตรียมการจัดการเรียนรู้บางตำราเรียกว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ บางตำราเรียกว่า การสร้างบทเรียน บางตำราเรียกว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้ บางตำราเรียกว่า การออกแบบบทเรียน บางตำราเรียกว่า การพัฒนารายวิชา หรือ อาจจะมีชื่อเรียกอย่างอื่นอีก สำหรับในภาษาอังกฤษนิยมใช้กันว่า Lesson Planning

หน่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการสอน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (มปป) [online] กล่าวถึง การเตรียมการจัดการเรียนรู้ว่าหมายถึงการเตรียมการล่วงหน้าเพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียน บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้โดยการกำหนดองค์ประกอบต่างๆของการสอนได้แก่วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลแล้วนำไปเขียนแผนการสอน

โดยสรุป การเตรียมการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้สอน สามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### 2.5.2 ประโยชน์ของการเตรียมการจัดการเรียนรู้

หน่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการสอน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (มปป) [online] กล่าวถึงประโยชน์ของการเตรียมการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เพราะผู้สอนสามารถวิเคราะห์ข้อบกพร่องหรือปัญหาที่ผ่านมา แล้ว นำไปปรับปรุงการเรียนการสอนครั้งต่อไป
2. ช่วยให้ผู้สอนมีการเตรียมการ และมีความรอบคอบในการเลือกจุดมุ่งหมายและกิจกรรมการเรียน
3. ช่วยให้การเตรียมการตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เหมาะสม
4. ช่วยให้ประสบการณ์การเรียนรู้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน
5. ช่วยให้ผู้สอนสามารถเตรียมการเลือกสื่อ กิจกรรมการสอน วิธีการประเมินผล ที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ตรงจุดมุ่งหมายที่วางไว้

### 2.5.3 ความสำคัญและความจำเป็นของการเตรียมการจัดการเรียนรู้ (พิชัย สดพิบาล .2553 ) [online]

2.5.3.1 เพื่อให้เชื่อมั่นได้ว่าการจัดกิจกรรม และประสบการณ์ต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ สอดคล้องต่อเนื่องกันเหมาะสมกับผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม มีกิจกรรมหลาย ๆ อย่างสอดคล้องกับ ความแตกต่างและความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้

2.5.3.2 ป้องกันการใช้เวลาอย่างไร้ประโยชน์ การเตรียมการสอนจะช่วยให้ครูใช้เวลาได้อย่างเหมาะสม การเตรียมบทเรียนมากเกินไปจนเป็นการยึดเหนี่ยวความรู้ให้แก่ผู้เรียน ไม่ส่งผลดีต่อการเรียนรู้ การเตรียมบทเรียนน้อยไปอาจทำให้ครูต้องสอนทบทวนซ้ำซากไปจนหมดเวลา

2.5.3.3 ช่วยให้ผู้สอนสามารถทำการสอนได้อย่างมั่นใจเพราะได้มีการเตรียมกิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียนตลอดจนเหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้สอนด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.3.4 มีประโยชน์สำหรับการสอนแทน ในกรณีที่ครูผู้สอนประจำไม่สามารถมาสอนได้ครูคนอื่นก็สามารถสอนได้อย่างต่อเนื่อง เพราะได้มีการเตรียมการสอนไว้

2.5.3.5 ช่วยให้การบริหารงานเป็นไปได้อย่างดี ผู้บริหารและศึกษานิเทศน์จะได้นำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนงานและนิเทศการสอน

2.5.4 ลักษณะการเตรียมการจัดการเรียนรู้ (พิชัย สดพิบาล. 2553 ) [online] จะทำได้ 2 ลักษณะคือ

2.5.4.1 จัดเตรียมคนเดียว เป็นการเตรียมการของครูในแต่ละวิชา แต่ละเนื้อหาที่รับผิดชอบ

2.5.4.2 จัดเตรียมเป็นคณะ เป็นความพยายามของกลุ่มครูที่จะมาพบปะเพื่อปรึกษาหารือในการเตรียมการจัดการเรียนรู้ร่วมกันซึ่งส่งผลดีต่อการเรียนจัดการเรียนรู้ดังนี้

(1) กลุ่มครูที่ร่วมวางแผนด้วยกัน มีแนวโน้มที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการใหม่ ๆ เป็นปัจจุบันมากขึ้น

(2) ครูมีแนวโน้มที่จะใช้การประเมินผลเป็นการตรวจสอบ “ผลผลิต” งานของตนอย่างมีความหมายมากขึ้น

(3) ช่วยทำให้ครูที่แยกตัวตามลำพังได้มีโอกาสเข้ามาประชุมปรึกษาหารือกับกลุ่ม

(4) การเตรียมการจัดการเรียนรู้เป็นคณะทำให้ครูได้มีโอกาสศึกษางานวิจัยของผู้อื่นมากขึ้น รวมทั้งได้มีโอกาสพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย

(5) ความร่วมมือกันเพื่อการสอนที่ดีขึ้น ช่วยพัฒนาบรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ และการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างคณะครู

2.5.5 ลักษณะของการเตรียมการจัดการเรียนรู้ที่ดี (พิชัย สดพิบาล. 2553 ) [online]

การเตรียมการจัดการเรียนรู้ที่ดี มีลักษณะดังนี้

2.5.5.1 มีวัตถุประสงค์ของแต่ละบทเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

2.5.5.2 คำนี้ถึงธรรมชาติ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน และระยะเวลาของการเรียนแต่ละครั้ง

2.5.5.3 มีกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ของผู้เรียน อันเป็นหนทางไปสู่การสรุปเป็นแนวความคิดหรือมโนทัศน์

2.5.5.4 เลือ่วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะกับวัยของผู้เรียนและเหมาะกับบทเรียน

2.5.5.5 คำนี้ถึงแหล่งทรัพยากร เพื่อสะดวกในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนรู้ และจัดวิทยากรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 2.5.6 ประเภทของการเตรียมการสอน

การเตรียมการสอน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.5.6.1 การเตรียมการสอนระยะยาว เป็นการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตลอดทั้งปีแบ่งได้เป็น 2 ชนิดดังนี้

(1) แผนการเรียนรู้ตลอดปีการศึกษา

(2) แผนการเรียนรู้รายภาคการศึกษา เป็นการแยกแผนการเรียนรู้ตลอดปี ให้เหมาะสมในการที่จะใช้สอนในเวลา 1 ภาคเรียน หักวันหยุดราชการในกรณีต่าง ๆ และวันที่อาจใช้เพื่อประโยชน์อย่างอื่น นอกเหนือจากการเรียนจัดการเรียนรู้ เช่น ในการสอบปลายภาค การจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ เป็นต้น

2.5.6.2 การเตรียมการจัดการเรียนรู้ระยะสั้น

เป็นการเตรียมการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้งซึ่งจะต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าเพื่อแจกแจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อที่เหมาะสม

## 2.5.7 แผนการจัดการเรียนรู้

2.5.7.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 213) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ แทนคำ “แผนการสอน” เพราะต้องการให้ผู้สอนมุ่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่พึงไว้ในมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 ที่กล่าวไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด”

วิไลลักษณ์ ถาวรแก้ว (2549 : 10) กล่าวว่าแผนการจัดการเรียนรู้หมายถึงกระบวนการที่ครูกำลังเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องมีการกำหนดเป้าหมายแนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องการใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

วาสนา เกษี (2558)[online] ได้ให้ความหมายของ แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การเตรียมการจัดการเรียนรู้โดยจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรและอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้สอนสามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นรายคาบหรือรายชั่วโมงรวมทั้งเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้สอนพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำผู้เรียนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นิลมณี พิทักษ์ (2549)[online] กล่าวว่าแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ครูเตรียมการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และเชื่อมโยงหลักสูตรกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ ตามองค์ประกอบของแผนการจัดการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนรู้ เลือกรส กระบวนการที่ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานการเรียนรู้และเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล รวมทั้งผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้จึงเปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จที่ผู้สอนคาดหวังไว้

วีรวุฒิ สิริบาล (2551)[online] กล่าวว่าแผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ครูสร้างขึ้นเพื่อความมั่นใจและความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการเตรียมการไว้ล่วงหน้า ช่วยให้ครูมีแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินการช่วยเหลือแนะนำผู้เรียน กำกับ ควบคุมดูแลกระบวนการเรียนรู้ทั้งในเรื่องสาระ ระยะเวลา จุดประสงค์การเรียนรู้ พฤติกรรมของผู้เรียน เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อประกอบการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งการมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีย่อมส่งผลให้ครูสามารถดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้จนเกิดการเปลี่ยนแปลงองค์ความรู้ขึ้นภายในตัวผู้เรียนตามที่ครูต้องการโดยยึดมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นหลัก แผนการจัดการเรียนรู้จึงต้องมีความชัดเจนและถูกต้องครบถ้วน ทั้งในเรื่ององค์ประกอบและรายละเอียดที่จะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่ติดขัด สะดวกรวดเร็วและนำไปสู่การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ตรงตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ตรวจสอบได้ง่าย แต่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีคุณภาพ จำเป็นต้องใช้การ พินิจพิเคราะห์อย่างรอบครอบโดยเฉพาะกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการเรียนรู้ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้เป็นสำคัญ

ประภัสรา โคตะขุน (2556)[online] กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้คือ การวางแผนการจัดกิจกรรมเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้าอย่างละเอียด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และวิธีวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน

โดยสรุป แผนการจัดการเรียนรู้คือกระบวนการจัดเตรียมการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ซึ่งจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร ไว้อย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยความสัมพันธ์ของสาระ ระยะเวลา จุดประสงค์การเรียนรู้ พฤติกรรมของผู้เรียน เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อประกอบการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ครูบรรลุวัตถุประสงค์ไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้

2.5.7.2 ความสำคัญของการทำแผนการจัดการเรียนรู้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. อ้างในประภัสรา โคตะขุน (2556)[online] มี ดังนี้

(1) การทำแผนการจัดการเรียนรู้เอาไว้ล่วงหน้าจะทำให้การสอนดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด เพราะในการทำแผนการจัดการเรียนรู้นั้นผู้สอนได้พิจารณาอย่างรอบคอบถึงเรื่องจุดมุ่งหมายของสิ่งที่สอน การดำเนินการสอน การจัดกิจกรรม และการกำหนดงานให้ผู้เรียนทำ เป็นการลดความผิดพลาดในการสอนลงการสอน โดยไม่มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเกิดความผิดพลาดมากกว่า เพราะผู้สอนอาจจะดำเนินการเอกสารเป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอนอย่างสับสนปนเป เพราะจำรายละเอียดเรื่องที่สอนไม่ได้ การทำแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้ายังช่วยประหยัด เวลาในการสอน เพราะผู้สอนสามารถเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมในการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน

(2) ช่วยให้ผู้สอนเข้าใจจุดมุ่งหมายของสิ่งที่สอน ว่าวิชาที่สอนพึงเล็งส่งเสริมความเจริญงอกงามทางใดแก่ผู้เรียน แล้วจึงดำเนินการสอนและวัดผลให้คล้อยตามจุดมุ่งหมายนั้น ผู้สอนต้องคำนึงอยู่เสมอว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาในปัจจุบันมุ่งให้ผู้เรียนเจริญงอกงามทุกวิถีทาง นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจให้ทักษะ เจตคติ และนิสัยที่พึงปรารถนาด้วย

(3) ช่วยให้ผู้สอนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองในการสอน เพราะผู้สอนได้ใช้เวลาในการทำแผนการจัดการเรียนรู้รอบคอบแล้วว่าจะต้องวางขั้นตอนอย่างไรในการสอน ทาวิธีอธิบายอย่างไรที่จะให้ผู้เรียนรู้มโนมติยาก ๆ ตัดสินใจว่าจะใช้สื่อการสอนอะไรที่ทำให้เกิดการเรียนรู้เป็นต้น

(4) ช่วยให้ผู้สอนมีความกระจำเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอน เพราะการทำแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้าเป็นอย่างดีแล้วนั้น จะทำให้ผู้สอนมีขอบเขตให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาตามที่ตั้งไว้ไม่ทำให้สอนเนื้อหาเกินเลยไปหรือสอนเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องเพราะสถานการณ์ชักพาไปได้

(5) ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเลื่อมใส และเชื่อถือในตัวผู้สอนยิ่งขึ้น เพราะผู้เรียนยอมรับนับถือผู้ที่สอนให้ตนมีความรู้ได้ ยิ่งผู้สอนที่มีความขยันขันแข็งต่อการสอนอยู่เสมอยอมทำตนให้เป็นแนวทางที่ดีต่อผู้เรียน

(6) ช่วยให้ความสะดวกแก่การบริหารงานของโรงเรียน หากครูผู้สอนไม่สามารถทำการสอนได้ด้วยเหตุจำเป็นกะทันหัน เช่น เจ็บป่วยหรือติดธุระยอมสะดวกแก่ผู้สอนอื่นที่จะทำการสอนแทน โดยการศึกษาจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ทำไว้ อนึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทำเป็นหลักฐานไว้ ย่อมแสดงว่าผู้สอนได้มีการเตรียมการสอนอย่างดี เอาใจใส่ในหน้าที่การงาน เป็นหลักฐานในการให้ความดีความชอบในการประกอบอาชีพ

(7) ช่วยให้ผู้สอนสามารถวิเคราะห์การสอนที่ผ่านไปแล้วได้ว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด โดยกลับมาดูที่แผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งได้ทำแล้ว ผู้สอนจะหาทางปรับปรุงแก้แผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการสอนต่อไปในอนาคตและทั้งยังเป็นการประหยัดเวลาที่จะเริ่มต้นคิดแผนการจัดการเรียนรู้ใหม่ทั้งหมด

#### 2.5.7.3 องค์ประกอบในการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2551 : 6)

(1) หลักการและแนวทฤษฎีของวิชาที่ทำการสอน (Approach) ศึกษาหลักการและทฤษฎีของวิชาที่ทำการสอนอย่างละเอียด โดยพิจารณาหลักการและเหตุผลของแนวโน้มในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมจากตำรา หรือผลงานวิจัยต่าง ๆ จากอดีตถึงปัจจุบัน

(2) วิธีการสอน (Method of Teaching) ศึกษาแนวโน้มของหลักการและทฤษฎีหรือผลงานวิจัยวิธีการสอนที่ได้ผลของวิชาที่ทำการสอนที่เหมาะสมและจัดลำดับขั้นตอนการสอนให้สอดคล้องตามแนวโน้มของหลักการและทฤษฎีที่ได้ศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) เทคนิคการสอน (Techniques of Teaching) ศึกษาวิธีการสอนต่าง ๆ ที่ จะช่วยทำให้ขั้นตอนการสอนต่าง ๆ ประสบความสำเร็จได้ เช่น วิธีการสอนโดยใช้การเรียนรู้ด้วย คำถามเป็นหลัก (Problem-Based Learning) เทคนิคหรือกลวิธีการสอนที่สำคัญคือ การใช้คำถาม การนำการอภิปราย การเสริมต่อการเรียนรู้ ฯลฯ

(4) หลักสูตร (Curriculum) ผู้เรียนต้องเข้าใจรายละเอียดของหลักสูตรตั้งแต่ ปรัชญาหลักการ วัตถุประสงค์ รายละเอียดของรายวิชาที่กำหนด รวมทั้งการวัดและประเมินผล เพื่อ การวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพทั้งในระยะยาวและระยะสั้น

(5) สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์การสอน (Teaching Materials) การเตรียมการ เพื่อนำ เสนอเนื้อหาแก่ผู้เรียนเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องมีการวางแผน และการเตรียมการว่าจะนำเสนอ เนื้อหา หรือแนวคิดอย่างไรจึงจะเหมาะสม สื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์ใดบ้างที่สมควรนำมาใช้ ให้เหมาะสมกับวัย ระดับความสามารถและความสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร

(6) บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน (Roles of Teachers and Students) การ เตรียมการจัดการ เรียนการสอนทั้งระยะยาวและระยะสั้น เพื่อพิจารณาบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน จากกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ในแต่ละขั้นตอนเพื่อการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้การเรียน การสอนเป็นไปอย่างราบรื่น

#### 2.5.7.4 ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (วีรวัฒน์ สิริบาล, 2551)[online]

(1) ความครบถ้วนและความสอดคล้องสัมพันธ์กับองค์ประกอบแผนการจัดการ เรียนรู้ได้แก่ ระดับชั้น หน่วยการเรียนรู้ ระยะเวลา สาระสำคัญ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อประกอบการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลว่ามีความถูกต้องตรงกันและเป็นไป ตามหลักวิชาหรือไม่

(2) ความถูกต้องของสาระสำคัญ สาระตรงกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ที่ กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือไม่

(3) ความถูกต้องของวัตถุประสงค์การเรียนรู้(ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สอดคล้องกับ สาระความสามารถของผู้เรียนตามวัย และครอบคลุมครบถ้วนหรือไม่ ผู้เรียนจะแสดงออกถึง พฤติกรรมการเรียนรู้ได้อย่างไร ในช่วงใด ระยะเวลาใด พฤติกรรมมีความชัดเจนและเกิดขึ้นมากน้อย เพียงใด จึงจะเป็นที่ยอมรับได้ว่า เกิดองค์ความรู้ตรงตามที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาด้วย ว่าผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้แสดงถึงระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียนหรือไม่ และมีการจัดลำดับการเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ ให้มีความต่อเนื่องสัมพันธ์เพียงใด โดยพฤติกรรมการเรียนรู้ ของผู้เรียนประกอบไปด้วยพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

(4) ความถูกต้องของเนื้อหาสาระตรงกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ และถูกหลักวิชาการในสาขาวิชานั้นๆรวมทั้งมีความละเอียดลึกซึ้งซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานและสาระ การเรียนรู้กับบุคลิกภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(5) ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้เรียน ปัจจุบันครูส่วนมากนิยมแบ่งกิจกรรมการเรียนรู้ออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

(5.1) ชี้นำ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม การทบทวนความรู้เดิม การเร้าและสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน ก่อนนำไปสู่กิจกรรมในชั้นการเรียนรู้

(5.2) ชั้นการเรียนรู้ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระและแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ได้ดีและมากเพียงใดในชั้นนี้ควรเน้นการกำหนดให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ กระตุ้นและส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพฤติกรรมครบด้านและตรงตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ ครูต้องช่วยให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้จากการค้นหาและพบคำตอบตามแนวทางการเป็นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งเกิดขึ้นได้จากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องยากๆ ทั้งนี้ต้องใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สภาพแวดล้อม ฯลฯ ที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย สะดวก รวดเร็วและตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด

(5.3) ชั้นสรุป เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นพิจารณาและตรวจสอบความรู้ที่ผู้เรียนได้จากชั้นเรียนรู้เพื่อเป็นการทบทวนและตอกย้ำให้เกิดความมั่นใจว่าผู้เรียนมีความคิดรวบยอดในประเด็นความรู้เรื่องต่างๆครบถ้วนและถูกต้องสอดคล้องตรงกันกับเนื้อหาสาระ วัตถุประสงค์การเรียนรู้และสาระสำคัญหรือไม่ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดการทบทวนเป็นองค์ความรู้และยึดมั่นได้มากยิ่งขึ้นเพียงใด

## 2.6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

### 2.6.1 ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ทัศนีย์ ศุภเมธี (อ้างในสัมฤทธิ์ ภูเลียมคำ, 2547 : 17) ได้กล่าวถึงความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้ว่า หมายถึงทุกอย่างที่กระทำขึ้น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ได้ผลดี

วไลพร ดุณทัย (อ้างในสัมฤทธิ์ ภูเลียมคำ, 2547 : 18) ได้กล่าวถึงความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้หมายถึงสภาพของการจัดประสบการณ์ และการกระทำทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียนเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ น่าสนใจ และผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สัมฤทธิ์ ภูเลียมคำ (2547 : 18) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง การปฏิบัติต่างๆเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดประสงค์

ยาเป็น เรื่องจรุณศรี (2553)(Online) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่ถูกกำหนดเป็นแบบแผนได้แก่การจัดทำตารางสอนการจัดครูเข้าสอน การแบ่งกลุ่มนักเรียน ตลอดจนงานสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่ไปยังเว็บไซต์อื่นการคัดลอกหรือการนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิมดา วาจาสิทธิ์ (2550 : 7) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งประกอบด้วยการมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และมีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน

ศุภลักษณ์ จิรธนรัตน์ (2550 : 6) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การที่ครูได้จัดกิจกรรมและสภาพการ ตลอดจนบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ให้เอื้อกับผู้เรียนทำให้การจัดการเรียนรู้มีความหมายมากยิ่งขึ้น โดยครูใช้กิจกรรมที่หลากหลายและจัดสภาพการตลอดจนเร่งเร้าให้นักเรียนแสดงออก

ภัทรพงษ์ วรรณกุล (2554 : 8) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการที่ครูจัดกิจกรรมสภาพการ บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อนักเรียนโดยครูพิจารณากิจกรรมที่หลากหลายและจัดสภาพการกระตุ้นเร่งเร้าให้ผู้เรียนแสดงออก

มุสลิฮะห์ สุธหลง (2557 : 19-20) ได้กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้หมายถึง วิธีการหรือรูปแบบที่ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเกิดทักษะในการคิด แก้ปัญหา และครูสามารถวัดผลได้

## 2.6.2 สิ่งที่ควรคำนึงถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สเนศ เจริญทรัพย์)[Online]

1. ครูควรศึกษาหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาให้ถ่องแท้
2. ครูควรวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีระบบและลำดับขั้นอย่างชัดเจน
3. ครูควรเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. ครูควรใช้หลักจิตวิทยาแรงจูงใจให้ถูกวิธีและมีประสิทธิภาพสูงสุด
5. ครูควรสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และสนุกสนาน
6. ครูควรมีการประเมินการจัดการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน

## 2.6.3 หลักในการจัดการเรียนรู้ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, อ่างในสัมฤทธิ์ ภูเสียมคำ)

1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร
2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การจัดเรียนรู้
3. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจกับผู้เรียน
4. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาวิชา
5. จัดกิจกรรมให้มีลำดับขั้นตอน
6. จัดกิจกรรมให้น่าสนใจ
7. จัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรม
8. จัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการที่ท้าทายความคิดความสามารถของนักเรียน
9. จัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย
10. จัดกิจกรรมโดยให้มีบรรยากาศที่สนุกสนานเป็นกันเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 11. เมื่อจัดกิจกรรมแล้วต้องมีการวัดผลการทำงานกิจกรรมทุกครั้ง

### 2.7 การใช้สื่อการเรียนรู้

#### 2.7.1 ความหมายของสื่อการเรียนรู้

ได้มีผู้ให้ความหมายของสื่อการเรียนรู้ดังนี้

กิมดา วาจาสัตย์ (2550 : 7) กล่าวว่าสื่อการเรียนรู้หมายถึง อุปกรณ์การเรียนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและนำมาใช้เพื่อประโยชน์การเรียนรู้

ศุภลักษณ์ จิรธนรัตน์ (2550 : 6) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ภายในและนอกโรงเรียนที่นำมาช่วยในการจัดการเรียนรู้ โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและการใช้ที่หลากหลาย สื่อการเรียนรู้จะเป็นตัวกลางที่ช่วยนำและถ่ายทอดข้อมูลความรู้จากครู หรือจากแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน

กฤษณา พิมพา (2554)[online] กล่าวว่าสื่อการเรียนรู้หมายถึง การนำวัสดุ เครื่องมือ วิธีการ เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัว ไม่ว่าจะเป็น คน สัตว์ พืช สิ่งของ สถานที่ หรือสิ่งพิมพ์ มาเป็นส่วนเชื่อมโยงความรู้ไปยังผู้เรียนทำให้เกิดความเข้าใจตามจุดประสงค์การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้จะหมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวผู้เรียน ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เน้นสื่อที่ใช้สำหรับการศึกษา ค้นคว้า ด้วยตนเองทั้งผู้เรียนและผู้สอน ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำ พัฒนาสื่อขึ้นเองหรือนำสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบด้านมาใช้ในการเรียนรู้ ส่วนแหล่งการเรียนรู้หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริม ให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้และแสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

คชานนท์ ฉ่ำเมือง (2551)[online] กล่าวว่าสื่อการเรียนรู้ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวผู้เรียนที่ช่วยผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นวัสดุอุปกรณ์ วิธีการ คน สัตว์ สิ่งของ หรือแนวความคิดที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มประสบการณ์ หรือเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

ชวลิต แข่งทอง (มปป : ก) กล่าวว่า สื่อเป็นองค์ ประกอบที่สำคัญมากประการหนึ่งในกระบวนการเรียนการสอน นอกเหนือจากตัวผู้สอน ผู้เรียน และเทคนิควิธีการต่าง ๆ บทบาทของสื่อการเรียนรู้คือ เป็นตัวกลาง หรือพาหนะ หรือเครื่องมือ หรือช่องทางที่ใช้ นำเรื่องราว ข้อมูลความรู้ หรือสิ่งบอกกล่าว (Information) ของผู้ส่งสารจากผู้สอนไปยังผู้รับหรือผู้ เรียน เพื่อให้ การเรียนรู้ บรรลุ ผลสำเร็จ ตาม วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้เป็นอย่างดี สื่อการเรียนการสอนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี ด้านต่าง ๆ จากสื่อพื้นฐานที่เป็น ภาษาพูดหรือเขียน ถึงปัจจุบัน สื่อมีหลายประเภท หลายรูปแบบ ให้ผู้สอนได้พิจารณาเลือกใช้ ตามความเหมาะสมของสื่อแต่ละประเภท ที่มีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติ เฉพาะตัวของมันเอง สื่อการเรียน การสอนที่ ถือว่าทันสมัยมากในปัจจุบัน ก็คือ สื่อประเภทซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ ซึ่งการพัฒนาเป็นไป เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างรวดเร็วควบคู่ไปกับเทคโนโลยีทางด้าน คอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction :CAI) หรือสื่อประสมที่เรียกว่ามัลติมีเดีย (Multi Media) เป็นต้น บุรินทร์ รุจจนพันธ์ (2556)[online] กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้ หมายถึง การนำวัสดุ เครื่องมือ วิธีการ มาเป็นสะพานเชื่อมโยงความรู้ไปยังผู้เรียนได้ ทำให้เกิดความเข้าใจตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

วิไลลักษณ์ ถาวรแก้ว (2549 : 11) กล่าวว่าสื่อการเรียนรู้หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นไม่ว่าจะเป็นวัสดุ ของจริง บุคคล สถานที่ เหตุการณ์ หรือความคิด ขึ้นอยู่กับว่าผู้เรียนเรียนรู้จากสิ่งนั้นๆหรือผู้สอนนำวัสดุอุปกรณ์ ระบบและวิธีการเข้ามาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบตัว ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นคน สัตว์ พืช สิ่งของ สถานที่ สื่อสิ่งพิมพ์ ฯลฯ ซึ่งผู้สอนใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 22) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้เป็นตัวกลางทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ให้ผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และเกิดพัฒนาการ

สรุป สื่อการเรียนรู้ หมายถึง ตัวกลางอาจจะเป็น คน สัตว์ พืช สถานที่ วัสดุ เครื่องมือ สิ่งพิมพ์ อุปกรณ์ ที่ทำหน้าที่ทำให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

## 2.7.2 ประเภทของสื่อการเรียนรู้

บุรินทร์ รุจจนพันธ์ (2556)[online] ได้แบ่งสื่อการเรียนรู้ออกเป็น 6 ประเภทดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์
2. สื่อเทคโนโลยี
3. สื่อที่เป็นกิจกรรม/กระบวนการ
4. สื่อบุคคล/ภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. สื่อวัสดุอุปกรณ์

โรงเรียนสุราษฎร์ธานี (2558)[online] ได้แบ่งประเภทของสื่อการเรียนรู้ จำแนกออกตามลักษณะได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่แสดงหรือเรียบเรียงสาระความรู้ต่าง ๆ โดยใช้ตัวหนังสือที่เป็นตัวเขียน หรือตัวพิมพ์เป็นสื่อในการแสดงความหมาย สื่อสิ่งพิมพ์มีหลายชนิด ได้แก่ เอกสาร หนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร บันทึกรายงาน ฯลฯ

2. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นใช้ควบคู่กับเครื่องมือโสตทัศนวัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็น เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น แถบบันทึกภาพพร้อมเสียง (วีดิทัศน์) แถบบันทึกเสียง ภาพนิ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยี ยังหมายรวมถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนรู้ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นต้น

3. สื่ออื่นๆ นอกเหนือจากสื่อ 2 ประเภทที่กล่าวไปแล้ว ยังมีสื่ออื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ของผู้เรียน ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยี สื่อที่กล่าวนี้ ได้แก่

3.1 บุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ซึ่ง สามารถถ่ายทอด สาระความรู้ แนวคิดและ ประสบการณ์ไปสู่บุคคลอื่น เช่น บุคลากรในท้องถิ่น แพทย์ ตำรวจ นักธุรกิจ เป็นต้น

3.2 ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งมีอยู่ตามธรรมชาติและสภาพแวดล้อมตัวผู้เรียน เช่น พืชผักผลไม้ ปรากฏการณ์ ห้างปฏิบัติกร เป็นต้น

3.3 กิจกรรม / กระบวนการ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่ผู้สอนและผู้เรียนกำหนด ขึ้นเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ ใช้ในการฝึกทักษะซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์และ การประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น บทบาทสมมติ การสาธิต การจัด นิทรรศการ การทำโครงการ เกม เพลง เป็นต้น

3.4 วัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นใช้เพื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ รวมถึงสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการ ปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องมือช่าง เป็นต้น

ปราวินยา สุวรรณรัฐโชติ (2552)[online] ได้แบ่ง สื่อการเรียนรู้ตามทรัพยากรการเรียนรู้ หรือแหล่งการเรียนรู้ เป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. บุคคล (People) ทรัพยากรบุคคล เช่น ครูหรือผู้บริหารการศึกษาซึ่งได้รับการฝึกอบรม มาเป็นอย่างดี ถือเป็นสื่อสำคัญในการขยายหรือสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ บุคคลที่มีความรู้และทักษะในอาชีพตนเองก็สามารถที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญที่จะถ่ายทอด ความรู้และทักษะเฉพาะให้กับผู้เรียนได้เช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่น วิศวกร ประชาชนชาวบ้าน พนักงาน ธุรกิจ ผู้นำทางศาสนา เป็นต้น ถึงแม้ว่าบุคคลเหล่านี้จะไม่ได้รับการอบรมโดยตรงให้เป็นนักการศึกษา แต่ด้วยความรู้และทักษะอันเป็นความเชี่ยวชาญเฉพาะก็สามารถที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ให้แก่ ผู้เรียนได้

2. วัสดุ (material) วัสดุทางการศึกษาที่บรรจุเนื้อหาการเรียนการสอน ได้แก่ วิดิทัศน์ เทป เสียง ซึ่งในปัจจุบันเก็บในรูปแบบของแผ่นซีดีรอมหรือแผ่นดีวีดี รวมถึงเกมคอมพิวเตอร์ ภาพยนตร์สารคดีต่างๆ

3. สถานที่ (setting) สถานที่ในที่นี้หมายถึงสภาพแวดล้อมที่มีส่วนสร้างเสริมประสบการณ์ การเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ห้องสมุด สนามเด็กเล่น หอประชุม เป็นต้น ส่วนสถานที่และ สภาพแวดล้อมอื่นๆ ในชุมชน ได้แก่ อาคารสถานที่ที่เป็นประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น โรงงาน วัด ถนน พิพิธภัณฑ์ชุมชน สวนสาธารณะ อุทยานและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เครื่องมือและอุปกรณ์ (tool and equipment) เป็นทรัพยากรการเรียนรู้ที่ช่วยในการผลิตหรือเป็นเครื่องช่วยนำเสนอร่วมกับทรัพยากรอื่นๆ มักเป็นเครื่องมือทางด้านโสตทัศนูปกรณ์ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมใช้ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เครื่องมือ เช่น กระดาษ ไขควง กาว กรรไกร

5. กิจกรรม (activities) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้มีการดำเนินงานร่วมกับแหล่งทรัพยากรอื่นๆ การสอนแบบโปรแกรม สถานการณ์จำลองและเกม ทัศนศึกษา กระบวนการกลุ่ม

ชาวลิต แซ่ทอง (มปป : 2-3) ได้จำแนกประเภทสื่อการเรียนรู้อัตโนมัติที่แตกต่างกันไปด้วย ดังนี้

1. จำแนกประเภทสื่อการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากลักษณะประสาทการรับรู้ของผู้เรียน จากการเห็นและการฟังซึ่งสามารถจำแนกประเภทของสื่อได้ดังต่อไปนี้

1.1 สื่อที่เป็นภาพ (Visual Media)

1.1.1 ภาพที่ไม่ต้องฉาย (Non-Projected) ได้แก่ ภาพบนกระดาษดำ ภาพจากแผนภาพ ภาพจากหนังสือ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

1.1.2 ภาพที่ต้องฉาย (Projected) ได้แก่ ภาพจากเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ หรือวิดีโอทัศน์

1.2 สื่อที่เป็นเสียง (Audio Media) ได้แก่ สื่อประเภทเสียงที่ใช้ในกระบวนการเรียนรู้เช่น เทปบันทึกเสียง วิดีโอ เป็นต้น

1.3 สื่อที่เป็นทั้งภาพและเสียง (Audio-Visual Media) ได้แก่ สื่อที่แสดงภาพและเสียงพร้อมๆ กัน เช่น สไลด์ประกอบเสียง ภาพยนตร์ที่มีเสียง (Sound-film) เทปโทรทัศน์ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) และมัลติมีเดีย เป็นต้น

2. จำแนกประเภทของสื่อการเรียนการสอน ในทางเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งอาจจำแนกได้เป็น

2.1 เครื่องมืออุปกรณ์ (Hardware) สื่อการเรียนการสอนประเภทเครื่องมือหรืออุปกรณ์เรียก กันโดยทั่วไปว่า

ฮาร์ดแวร์ (Hardware) หรือสื่อใหญ่ (Big Media) หมายถึง สิ่งที่เป็น อุปกรณ์ทางเทคนิคทั้งหลายที่ประกอบด้วยกลไกไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่ใช่สิ่งสิ้นเปลือง ได้แก่ เครื่องฉายทั้งหลาย เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพทึบแสง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องรับโทรทัศน์รวมทั้งเครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางเทคนิคอื่น ๆ ที่เป็นทางผ่านของความรู้ เช่น เครื่องฉายจุลทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2.2 วัสดุ (Software) สื่อการเรียนการสอนประเภทวัสดุบางครั้งเรียกว่าซอฟต์แวร์ (Software) หรือสื่อเล็ก (Small Media) ซึ่งเป็นวัสดุ เก็บความรู้ ในลักษณะของภาพ เสียงและตัวอักษร ในรูปแบบต่าง ๆ จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2 วัสดุที่ต้องอาศัยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ (Hardware) เพื่อเสนอเรื่องราว ข้อมูล หรือความรู้ ออกมาสื่อความหมายแก่ ผู้เรียน ได้แก่ फिल्म แผ่นใส เทปบันทึกเสียง เป็นต้น

2.1.3 วัสดุที่เสนอความรู้ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดๆ เช่น ตำรา หนังสือ เอกสาร คู่มือ รูปภาพ แผนภาพ ของจริง ของตัวอย่าง หุ่นจำลอง เป็นต้น

2.1.4 เทคนิคและวิธีการ (Technique and Method) การสื่อความหมายในการเรียนการสอน บางครั้งไม่อาจทำได้ด้วยเครื่องมืออุปกรณ์หรือวัสดุ แต่ต้องอาศัยเทคนิคหรือวิธีการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หรือใช้ทั้งวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการไปพร้อมๆกัน แต่เน้นที่วิธีการเป็นสำคัญ เช่น การสาธิต ประกอบการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร การทดลอง การแสดงบทบาท การศึกษานอกสถานที่ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น ดังนั้นเทคนิคหรือวิธีการต่างๆ ดังกล่าว จึงจัดว่าเป็นสื่อการเรียนการสอนอีกประเภทหนึ่ง

2.7.3 หลักในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 23-25)

กิมดา วาจาสัตย์ (2550 : 7) กล่าวว่า การใช้สื่อการเรียนรู้คือการเตรียมอุปกรณ์การจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับเนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและสื่อที่นำมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการเรียนรู้

1. เลือกสื่อการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์ กับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด เนื้อหาสาระและ กิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากสื่อการเรียนรู้มีอยู่มากมาย สื่อแต่ละประเภท จะมีคุณสมบัติในเรื่องข้อดี และข้อจำกัดในการใช้แตกต่างกัน

1.1 หนังสือเรียน มีข้อดีที่มีสาระตามหลักสูตรแกนกลาง ฯ เหมาะสำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ การทบทวน และการอ้างอิง แต่มีข้อจำกัดที่ไม่มีสาระในส่วนที่เป็นจุดเน้นของท้องถิ่น สถานศึกษา หนังสือเรียนอาจล้าสมัยหากมีข้อค้นพบ เหตุการณ์ใหม่ๆเกิดขึ้น

1.2 ของจริงของตัวอย่าง มีข้อดีที่แสดงคุณลักษณะ ที่ต้องการสื่อให้ผู้เรียนรับรู้ได้ตามสภาพจริง ผู้เรียนสามารถสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 แต่มีข้อจำกัดกรณีที่จัดหาได้ยากหรือมีราคาแพง

1.3 คอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีข้อดีที่ผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับบทเรียนได้ นำเสนอบทเรียนได้ทั้งภาพและเสียงทำให้บทเรียนน่าสนใจ แต่ครูผู้สอน และผู้เรียนต้องมีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ และโปรแกรมซอฟต์แวร์มีราคาแพง

2. การเลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ครูผู้สอนต้องเลือกสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสม โดยการวิเคราะห์ ลักษณะผู้เรียน เพื่อได้รู้พัฒนาการต่างๆ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของผู้เรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับ ความสามารถในการเรียนรู้ เช่นวัยเด็กเล็กจะเรียนรู้ด้วยการกระทำ สื่อที่ใช้ ได้แก่เกม ของเล่น วัยโตขึ้นจะเรียนรู้ด้วยการใช้สายตา และความคิด สื่อควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเป็นภาพและต่อมาจะเรียนรู้โดยอาศัยสัญลักษณ์ที่เป็นนามธรรมหรือภาษา สื่อการเรียนรู้ที่นำมาใช้ควรเป็นหนังสือต่างๆ

ในการจัดการเรียนรู้จึงไม่อาจใช้สื่อใดสื่อหนึ่งเป็นการเฉพาะ เพราะไม่มีสื่อชนิดใดที่สามารถตอบสนองการจัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนในทุกบทเรียน ทุกกิจกรรม ครูผู้สอนจึงต้องเลือกใช้สื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งนี้ในการเลือกสื่อการเรียนรู้นั้นแต่ละประเภทควรเลือกสื่อที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของสื่อแต่ละประเภทด้วย การใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพจะก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน ครูจะต้องดำเนินการดังนี้

### 1. เตรียมตัวครูผู้สอนให้มีความพร้อมในการใช้สื่อการเรียนรู้ ดังนี้

1.1 ศึกษาเนื้อหาสาระในสื่อการเรียนรู้ ที่ได้เลือกไว้ เพื่อตรวจสอบว่ามีความสมบูรณ์ตามที่ต้องการหรือไม่กรณีมีสาระไม่ครบถ้วนอาจจัดทำใบความรู้ ใบงานเสริม

1.2 ทดลองใช้สื่อการเรียนรู้นั้นแต่ละประเภท ที่มีวิธีการใช้อย่างยาก หรือทดสอบประสิทธิภาพของสื่อว่าสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียนเพียงใด เหมาะสมกับเวลาเรียนหรือไม่ และต้องแก้ไขปรับปรุงอะไรบ้าง

1.3 จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือให้พร้อมล่วงหน้าจะได้ไม่เสียเวลาและตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆให้ครบถ้วนอยู่ในสภาพพร้อมใช้เสมอ

2. เตรียมจัดสภาพแวดล้อม การใช้สื่อการเรียนรู้นั้นๆ ต้องจัดให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับสถานที่หรือห้องเรียนนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็ตำแหน่งที่เหมาะสมของเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ระยะเวลาที่นึ่งที่เหมาะสม ของผู้เรียนหรือแสงภายในห้อง

3. เตรียมความพร้อมผู้เรียน ครูผู้สอนควรชี้แจงให้ผู้เรียนรู้เป้าหมายของการเรียนรู้โดยใช้นั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยมีเป้าหมาย และมีความพร้อมในการเรียนรู้จากสื่อที่เรียนนั้นๆ หรือในกรณีที่ต้องใช้สื่อด้วยตนเอง ครูผู้สอนต้องแนะนำวิธีการใช้สื่อที่เรียนนั้นด้วย ที่สำคัญจะต้องบอกว่าผู้เรียนต้องทำกิจกรรมอะไรบ้างเพื่อจะได้เตรียมตัวได้ถูกต้อง

3.1 ดำเนินการใช้สื่อการเรียนรู้นั้นโดยขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนต้องพิจารณาว่าผู้เรียนมีปฏิกริยาอย่างไร มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียนหรือไม่ เพราะปฏิกริยาของผู้เรียนเป็นตัวชี้วัดได้ว่าสื่อมีความเหมาะสมกับกิจกรรมและผู้เรียนเพียงใด นอกจากนี้ควรมีการใช้เครื่องมือหรือวิธีการต่างๆที่จะตรวจสอบว่าสื่อการเรียนรู้นั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใด

3.2 ประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้นั้น เป็นการนำข้อมูลจากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ให้เกิดความชัดเจนว่ามีอุปสรรคจากการใช้สื่ออย่างไร มีความเหมาะสมกับกิจกรรมและผู้เรียนระดับใด การประเมินจะช่วยให้ตัดสินใจเลือกใช้สื่อการเรียนรู้นั้นๆสำหรับการจัดการเรียนรู้นั้นๆในครั้งต่อไปหรือปรับปรุงเพื่อพัฒนาเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 2.8 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้

### 2.8.1 ความหมายของการประเมินผล

ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินผลซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอ ดังนี้

เยาวเรศ จันทะเสน (2558)[online] ได้ให้ความหมายของการวัดผลว่าหมายถึงกระบวนการหาปริมาณหรือจำนวนของสิ่งต่างๆ โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่ง ผลจากการวัดจะออกมาเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์ส่วนการประเมินผลหมายถึงการตัดสินหรือวินิจฉัยสิ่งต่างๆ ที่ได้จากการวัดผล

สมชาย รัตนทองคำ (2554 : 137 ) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลทางการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับคำ 3 คำ คือ

1. การทดสอบ (testing) หมายถึง การนำเสนอชุดคำถามที่เรียกว่าข้อสอบหรือแบบทดสอบที่มีมาตรฐานให้ผู้สอบตอบ

2. การวัดผล (measurement) หมายถึง การวัดคุณลักษณะ (attribute) ของบุคคลจากผลการตอบคำถามในแบบทดสอบตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อแสดงคุณค่าเชิงปริมาณหรือตัวเลขที่วัดได้ การวัดผลนอกจากใช้แบบทดสอบแล้วยังรวมถึงการใช้เครื่องมืออื่นเพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพด้วย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การตรวจผลงานต่างๆ ที่กำหนดให้ผู้ประเมินทำ

3. การประเมินผล (evaluation) หมายถึง กระบวนการอย่างมีระบบที่นำข้อมูลจากการวัดผลมาตีค่าและตัดสินคุณค่าของผู้เรียน ซึ่งการวัดผลและการประเมินผลเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง เมื่อมีการวัดผลจะทำให้ได้ข้อมูลและรายละเอียดหลายด้าน เมื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งเพื่อตีค่า หรือสรุปคุณค่าออกมาถือว่าเป็นกระบวนการประเมิน ผลการประเมินจะมีความถูกต้องเที่ยงตรงเพียงใดขึ้นกับความถูกต้องของผลการวัด ถ้าผลการวัดถูกต้องการประเมินก็จะมี ความเชื่อถือได้มากและตรงกับความเป็นจริง ถ้าผลการวัดผิดพลาด การประเมินก็จะผิดพลาดไปด้วย การวัดผลและการประเมินผลมีความแตกต่างกัน

ทิวัดธ์ มณีโชติ (2549)[online] กล่าวว่า การวัดผล เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์แทนปริมาณหรือคุณภาพของคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการวัด โดยสิ่งที่ต้องการวัดนั้นเป็นผลมาจากการกระทำหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน เช่น การวัดผลการเรียนรู้ สิ่งที่วัดคือ ผลที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่วนการประเมินผล เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการวัด คือ นำตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่ได้จากการวัดมาตีค่าอย่างมีเหตุผล โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ เช่น โรงเรียนกำหนดคะแนนที่น่าพอใจของวิชาคณิตศาสตร์ไว้ที่ร้อยละ 60 นักเรียนที่สอบได้คะแนนตั้งแต่ 60 % ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ หรืออาจจะกำหนดเกณฑ์ไว้หลายระดับ เช่น ได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 40 อยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุง ร้อยละ 40-59 อยู่ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 60-79 อยู่ในเกณฑ์ดี และร้อยละ 80 ขึ้นไป อยู่ในเกณฑ์ดีมาก เป็นต้น ลักษณะเช่นนี้เรียกว่าเป็นการประเมิน

อัจฉราพรธม ทองเพชร (2547 : 6) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพและหลากหลายสามารถทำได้อย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

กิมตา วาจาस्थ्य (2550 : 7) กล่าวว่า การประเมินผลหมายถึงการตรวจสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามหลักสูตรโดยใช้เครื่องมือวัดผลตามสภาพจริง

ศุภลักษณ์ จิรธนรัตน์ (2550 : 6) กล่าวว่า การประเมินผลหมายถึงการใช้เครื่องมือที่หลากหลายเหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมเนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ตลอดจนความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน และนำผลจากการวัดไปตัดสินคุณค่าของระดับความสามารถเพื่อนำผลไปพัฒนาผู้เรียนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

วิไลลักษณ์ ถาวรแก้ว (2549 : 10) กล่าวว่า การประเมินผลคือการกำหนดคุณค่าเชิงปริมาณเพื่อการตัดสินใจกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้

ประเทือง วิบูลศักดิ์ (2552) [online] กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูล

โดยสรุป การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการอย่างมีระบบโดยการนำข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาพิจารณาวิเคราะห์ แปลความหมาย เพื่อที่จะตัดสินหรือสรุปคุณภาพคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผลว่า ผลที่ได้มี ดี-เลว, สูง-ต่ำ, มาก-น้อย กว่าเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ตั้งไว้อย่างไร การประเมินผลจะเน้นในเรื่องของคุณภาพมากกว่าปริมาณ ต้องใช้ข้อมูลหลายด้านมาผสมผสานกัน

## 2.8.2 จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สมนึก ภัททิยธนี (อ้างในสริน ศรีรักษานนท์. 2550:21) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลไว้ดังนี้

1. เพื่อค้นและพัฒนาสมรรถภาพของนักเรียน หมายถึง เพื่อดูว่านักเรียนบกพร่องหรือไม่เข้าใจในเรื่องใดอย่างไร แล้วครูพยายามอบรมนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้และมีความเจริญงอกงามตามศักยภาพของนักเรียน จุดมุ่งหมายข้อนี้นับว่า เป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุด คือเพื่อดูว่า นักเรียนคนใดยังไม่เข้าใจ และหาทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เพื่อวินิจฉัย หมายถึง การค้นหาจุดบกพร่องของนักเรียนที่มีปัญหาว่า ยังไม่เกิดการเรียนรู้ตรงจุดใด เพื่อหาทางช่วยเหลือ จุดมุ่งหมายข้อนี้ ถือเป็นสิ่งสำคัญเช่นกันเพราะจะช่วยให้นักเรียนเจริญงอกงาม บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ จัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนสำคัญที่ครูจะนำไปใช้ในการจัดสอน ซ่อมเสริม ได้ถูกต้อง

3. เพื่อจัดตำแหน่ง หมายถึง การจัดอันดับความสามารถของนักเรียนในกลุ่มเดียวกันว่าใครเก่งกว่า ใครควรได้อันดับที่ 1, 2, 3 หรือสอบผ่าน-ไม่ผ่าน เป็นต้น

4. เพื่อเปรียบเทียบหรือทราบพัฒนาการของนักเรียน หมายถึง การเพื่อเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนเอง (ไม่ได้เปรียบเทียบกับนักเรียนคนอื่น) ว่าเจริญงอกงามขึ้นจากเดิมมากน้อยเพียงใด เช่น การทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttests) หรือในแต่ละภาคเรียนแล้วนำผลมาเปรียบเทียบกัน

5. เพื่อพยากรณ์ (Prediction) หมายถึง นำผลที่ได้ไปคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์ในอนาคต เช่น เรื่องของการแนะนำ ว่านักเรียนคนใดควรเรียนสาขาใด อาชีพใดจึงจะเรียนได้สำเร็จ หรือนำผลมาพิจารณาว่านักเรียนคนใดควรจะได้รับคัดเลือกเข้าเรียนต่อเป็นต้น

6. เพื่อนำผลที่ได้มาตัดสิน หรือสรุปคุณภาพของการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงหรือต่ำ หลักสูตรเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร รวมทั้งนำไปวิเคราะห์ผลบางอย่าง เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการวัดเหมาะสมหรือไม่ เป็นต้น

ธานี ลาวณิชย์ศิริ (2551)[online] กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. คำนิยมของผู้เรียน และเพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะได้เต็มตามศักยภาพ

2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับให้แก่ตัวผู้เรียนเองว่า บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้เพียงใด

3. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสรุปผลการเรียนรู้และเปรียบเทียบถึงระดับพัฒนาการของการเรียนรู้คุณธรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 2) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนจุดมุ่งหมายพื้นฐานสองประการ

1. การวัดและประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียน และการเรียนรู้ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปลความหมาย ข้อมูลแล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู การวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดการเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพ การประเมินระหว่างการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เช่นนี้เป็นการวัดและประเมินผลย่อย (Formative assessment) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทุกวัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนา ในการเก็บข้อมูล ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถาม การระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้มิติ

ข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ การประเมินเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้เดิม การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมินเพื่อน และการใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อพัฒนา คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะ คำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก่ไขความคิด ความเข้าใจเดิม ที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายและพัฒนาตนได้

2. การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ (Summative assessment) ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้รายวิชาเพื่อตัดสิน ให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชา หรือไม่ ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ การประเมินเพื่อตัดสินผลการ เรียนที่ดีต้องให้โอกาสผู้เรียนแสดงออกความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างนักเรียน

พเยาว์ เนตรประชา (2558) [online] กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผลการ จัดการเรียนรู้ว่า เป็นการศึกษาผู้เรียนแต่ละคนว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถมากน้อยเพียงใด และ สมควรที่จะพัฒนาสมรรถภาพในด้านใด ซึ่งจะช่วยให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด การวัดและ ประเมินผลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียนการสอน วิธีการวัดและประเมินผลที่ สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้อย่างแท้จริงของผู้เรียนและครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้และผลการ เรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ด้านทักษะและกระบวนการ และด้านเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จึงต้องวัดและประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Assessment)

### 2.8.3 ลักษณะการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

การประเมินผลการจัดการเรียนรู้มีลักษณะ (ทิวัดต์ มณีโชติ . 2549) [online] ดังนี้

1. เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งควรทำการ ประเมินอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น

2. เป็นการประเมินผลคุณลักษณะหรือพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าบรรลุตาม จุดประสงค์หรือไม่

3. เป็นการประเมินผลในภาพรวมทั้งหมดของผู้เรียน โดยการรวบรวมข้อมูลและประมวล จากตัวเลขจากการวัดหลายวิธีและหลายแหล่ง

4. เป็นกระบวนการเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายกลุ่ม ทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหาร โรงเรียน และอาจรวมถึงคณะกรรมการต่างๆ ของโรงเรียน

มลิวีย์ ผิวคราม (2558) [online] ได้กล่าวถึงลักษณะการวัดผลไว้ดังนี้

1. การวัดพฤติกรรมตรง (Direct Measured)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวัดพฤติกรรมตรงเป็นการวัดที่มุ่งหาคุณสมบัติ หรือจำนวน ปริมาณ พฤติกรรมของ ผู้เรียนจากการแสดงออกจริงๆ ให้สามารถสังเกตหรือเห็นได้ การวัดลักษณะนี้ดีเลิศและถูกต้องที่สุด ซึ่งมี 2 แบบ คือ

1.1 การวัดจากการกระทำจริง เป็นการวัดที่ใช้สถานการณ์จริง หรือเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องเร้า เพื่อให้ผู้สอบแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาด้วยการปฏิบัติหรือแก้ปัญหาจริงๆ เช่น

1.1.1 ต้องการทราบว่าเด็กซ่อมไฟฟ้าในบ้านได้หรือไม่ ก็ให้ลงมือซ่อมไฟฟ้าจริง

1.1.2 ต้องการวัดความสามารถเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลคนเป็นลมแดด ก็ให้การสมมุติว่าเด็กคนหนึ่งเป็นลมแดดแล้วให้แสดงการปฐมพยาบาล

1.2 การวัดจากการสร้างหุ่นจำลอง เป็นการสร้างแบบหรือสร้างสถานการณ์ขึ้นแทนสถานการณ์จริง ๆ เป็นการสมมุติเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันขึ้นแล้วให้ผู้เรียนปฏิบัติกับหุ่นจำลองที่สร้างขึ้น การวัดพฤติกรรมตรงไม่ว่าจะวัดจากการกระทำจริงหรือจากการสร้างหุ่นจำลองที่สมมุติขึ้น ก็ตามเป็นวิธีที่ต้องใช้เวลาและแรงงานค่อนข้างมากจนไม่สามารถวัดได้ทั่วถึง เพราะส่วนใหญ่ต้องวัดเป็นรายบุคคล ในบางกรณีพฤติกรรมบางชนิดที่ต้องการวัดนั้นไม่มีโอกาสเกิดจริงได้หรือแม้แต่ จะจำลองขึ้นก็ลำบากยุ่งยากมากเช่นเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด

1.3 การวัดพฤติกรรมทางอ้อม (Indirect Measured) การวัดพฤติกรรมทางอ้อมเป็นการวัดพฤติกรรมหรือความสามารถที่ต้องใช้ในสถานการณ์จริงโดยผ่านตัวกลางอื่นซึ่งสัมพันธ์กับของจริง คุณภาพการวัดด้วยวิธีนี้จึงอยู่ที่ความเชื่อถือได้ของ ตัวกลางที่กำหนดขึ้น ถ้าเป็นเรื่องราวที่ต้องใช้ความสามารถเหมือนของจริงผลที่ได้ก็มีโอกาสถูกต้อง ตัวกลางในที่นี้ก็คือ เรื่องราว สถานการณ์ หรือปัญหาที่กำหนดขึ้นมาเพื่อให้เด็กแสดงพฤติกรรม ออกมาโดยไม่ต้องกระทำจริง แต่ใช้วิธีการตอบด้วยการเขียนแทน ซึ่งก็คือการใช้ข้อสอบแบบข้อเขียนนั่นเอง วิธีนี้กระทำได้ 3 แบบ คือ

1.3.1 การวัดพฤติกรรม สัมพันธ์เป็นการวัดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการที่จะใช้ในการปฏิบัติจริง เช่น การวัดความสามารถในการเขียนเรียงความแทนที่จะให้เขียนเรียงความจริงๆ ก็ใช้วิธีวัดความสามารถในด้านคำศัพท์ การจัดเรียงลำดับข้อความ การใช้ภาษาแทน โดยยอมรับว่าสิ่งที่วัดเหล่านั้นเมื่อรวมกันแล้วจะแทนของจริง หรือมีค่าเท่าเทียมหรือสัมพันธ์กับการปฏิบัติจริง ความถูกต้องของการวัดแบบนี้ย่อมขึ้นกับการกำหนดพฤติกรรมที่จะวัดว่ามีความสัมพันธ์กับของจริงจนทดแทนกันได้หรือไม่

1.3.2 การวัดสถานการณ์ เป็นการลดคุณภาพการวัดลงมาอีกขั้นหนึ่งด้วยการกำหนดหรือสร้างสถานการณ์ หรือเหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกับของจริงนำมาให้เด็กพิจารณาตัดสินใจเพื่อตอบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้น สิ่งที่น่ามาเป็นสถานการณ์อาจเป็นเหตุการณ์สมมุติ เป็นเรื่องราว ข้อความ แผนที่ แผนผัง บทประพันธ์ หรือตารางตัวเลขใด ๆ ก็ได้ แล้วตั้งคำถามเพื่อถามรายละเอียดหรือถามความคิดในแง่มุมต่าง ๆ ของสถานการณ์ที่กำหนดขึ้นนั้น ซึ่งถ้าใครตอบในลักษณะใดก็คาดคะเนว่าผู้นั้นจะไปเผชิญของจริงได้ในลักษณะนี้เช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.3 การวัดความรู้ การวัดแบบนี้เป็นการวัดความสามารถในการจดจำรายละเอียด ต่าง ๆ ของเนื้อหาวิชาหรือเป็นการวัดพฤติกรรมด้านความจำซึ่งเป็นการวัดความลักษณะสามารถขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพดีกว่าการวัดแบบอื่น ๆ ที่กล่าวมา การวัดแบบนี้ยังแพร่หลายมาก เพราะวัดได้ง่ายและสะดวกในเชิงปฏิบัติ แต่ผลที่ได้จากการวัดจะเป็นเพียงพฤติกรรมด้านความทรงจำเท่านั้น ซึ่งเป็นการไม่เหมาะสมนัก เพราะ เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นในหลักสูตรไม่ได้ปรารถนาจะปลูกฝังเฉพาะพฤติกรรมความสามารถด้านความจำของผู้เรียนแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

#### 2.8.4 หลักการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

หลักการประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยทั่วไปมีดังนี้ (ทิวัดต์ มณีโชติ. 2549)[online]

1. ขอบเขตการประเมินผลต้องตรงและครอบคลุมหลักสูตร
2. ใช้ข้อมูลจากผลการวัดที่ครอบคลุม จากการวัดหลายแหล่ง หลายวิธี
3. เกณฑ์ที่ใช้ตัดสินผลการประเมินมีความชัดเจน เป็นไปได้ มีความยุติธรรม ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ธานี ลาวัญศิริ (2551) [online] กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้จะบรรลุตามเป้าหมายของการเรียนการสอนที่วางไว้ได้ ควรมีหลักการดังต่อไปนี้

1. ต้องประเมินผลทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะ และกระบวนการ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม รวมทั้งโอกาสในการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. วิธีประเมินผลต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้
3. ต้องเก็บข้อมูลตามความเป็นจริง และต้องประเมินผลภายใต้ข้อมูลที่มีอยู่
4. ผลประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องนำไปสู่การแปลผลและข้อสรุปที่สมเหตุสมผล
5. การประเมินผลต้องมีความเที่ยงตรงและเป็นธรรม ทั้งในด้านของวิธีการวัด โอกาสของการประเมิน

#### 2.8.5 ประโยชน์ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

พเยาว์ เนตรประชา (2558) [online] ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อตัวนักเรียน สรุปได้ ดังนี้
  - 1.1 ทำให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน
  - 1.2 ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ผลการวัดและประเมินดีขึ้น
  - 1.3 ช่วยสร้างนิสัยในการใฝ่รู้ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เมื่อไม่สามารถตอบคำถามหรือตอบแบบทดสอบได้นักเรียนจะไปศึกษาเพิ่มเติมก่อให้เกิดแบบทดสอบได้นักเรียนจะไปศึกษาเพิ่มเติมก่อให้เกิดนิสัยอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น

- 1.4 ทำให้ทราบถึงสภาพทางการเรียนของตนเองว่า เต็ม-ด้อยในเรื่องใดควรได้รับการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ปรับปรุงอย่างไร

### 2. ประโยชน์ต่อครูผู้สอน

- 2.1 ทราบข้อมูลเบื้องต้นในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน
- 2.2 ทราบถึงผลการสอนของครูว่ามีประสิทธิผลมากน้อยเพียงไร
- 2.3 ทำให้ครูได้ข้อมูลในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการสอน หรือการกำหนด จุดมุ่งหมายในการสอนที่เหมาะสมต่อไป
- 2.4 ช่วยให้ครูกำหนดเทคนิควิธีสอนที่เหมาะสมให้แก่นักเรียนเป็นรายบุคคล กรณีที่ประสงค์จะสอนเพิ่มเติมหรือสอนซ่อมเสริม

### 3. ประโยชน์ต่อผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียนที่ส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาในสถานศึกษานั้น ต้องการทราบถึงพัฒนาการหรือความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนในความปกครองเป็นระยะๆ และต้องการทราบถึงสมรรถภาพ ในการเรียนของนักเรียนด้วย การประเมินผลจะเป็นข้อมูลที่บ่งบอกรายการดังกล่าวได้เป็นอย่างดี ผลการประเมินจึงต้องให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบด้วย เพื่อให้ผู้ปกครองจะได้ใช้เป็นพื้นฐานการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อไป

### 4. ประโยชน์ต่องานแนะแนว

งานแนะแนวในโรงเรียนเป็นงานที่มีความสำคัญงานหนึ่ง เพราะนักเรียนต้องการได้รับคำแนะนำหรือข้อชี้แนะเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ การศึกษาต่อ และปัญหาส่วนตัวที่ประสบอยู่ สถานศึกษาทุกแห่งจึงมีหน่วยงานบริการแนะแนว ที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้แสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ในการจัดดำเนินการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องมียุ่อย่างครบถ้วนและถูกต้องตามความเป็นจริง ข้อมูลเหล่านี้จะได้มาจากระบวนการของการวัดผลและประเมินผลการศึกษา เช่น การจัดเจตคติ การวัดความสนใจ การวัด บุคลิกภาพ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวัดความถนัด เป็นต้น

### 5. ประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษา

ผลการประเมินโดยภาพรวมของสถานศึกษานั้น ๆ จะเป็นข้อมูลบอกถึง ประสิทธิภาพในการจัดและการบริหารการศึกษาอีกด้วย นอกจากนี้ในระบบการบริหารการศึกษา ยังมีความจำเป็นต้องใช้การวัดผลและประเมินผล เพื่อเป็นเครื่องมือการดำเนินกิจกรรมหลาย ๆ ด้าน เช่น การคัดเลือกบุคลากรในตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ การสอบคัดเลือก การจัดแยกประเภทนักเรียน นักศึกษา และการประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น

### 6. ประโยชน์ในการวิจัยการศึกษา

ข้อมูลทางการศึกษาที่ได้จากการประเมินผลด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านตัวนักเรียน ตัวครู ผู้บริหาร บุคลากรในสถานศึกษา งบประมาณ ระบบการบริหาร การจัดการ และอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ นั้นจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่สามารถนำไปใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อศึกษาวิจัยในประเด็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อสงสัยต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา จึงต้องดำเนินการให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เที่ยงตรง (Validity) และเชื่อถือได้ (Reliability) เพื่อให้ได้ผลการศึกษาวิจัยที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้พัฒนาระบบการศึกษาได้อย่างแท้จริง

ทิวัดถ์ มณีโชติ (2549)[online] กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

### 1. ด้านการจัดการเรียนรู้

การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนการสอนดังนี้

1.1 เพื่อจัดตำแหน่ง (Placement) ผลจากการวัดบอกได้ว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับใดของกลุ่มหรือเปรียบเทียบกับเกณฑ์แล้วอยู่ในระดับใด การวัดและประเมินเพื่อจัดตำแหน่งนี้ มักใช้ในวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ

1.1.1 เพื่อคัดเลือก (Selection) เป็นการนำผลการวัดเพื่อคัดเลือกเพื่อเข้าเรียน เข้าร่วมกิจกรรม-โครงการ หรือเป็นตัวแทน(เช่นของชั้นเรียนหรือสถานศึกษา) เพื่อการทำกิจกรรม หรือการให้ทุนผล การวัดและประเมินผลลักษณะนี้คำนึงถึงการจัดอันดับที่เป็นสำคัญ

1.1.2 เพื่อแยกประเภท (Classification) เป็นการนำผลการวัดและประเมินเพื่อแบ่งกลุ่มผู้เรียน เช่น แบ่งเป็นกลุ่มอ่อน ปานกลาง และเก่ง แบ่งกลุ่มผ่าน-ไม่ผ่านเกณฑ์ หรือตัดสินได้-ตก เป็นต้น เป็นการวัดและประเมินที่ยึดเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มเป็นสำคัญ

1.2 เพื่อวินิจฉัย (Diagnostic) เป็นการนำผลการวัดและประเมินเพื่อค้นหาจุดเด่น - จุดด้อยของผู้เรียนว่ามีปัญหาในเรื่องใด จุดใด มากน้อยแค่ไหน เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจวางแผนการจัดการเรียนรู้และการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เครื่องมือที่ใช้วัดเพื่อการวินิจฉัย เรียกว่า แบบทดสอบวินิจฉัย (Diagnostic Test) หรือแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียน ประโยชน์ของการวัดและประเมินประเภทนี้นำไปใช้ในวัตถุประสงค์ 2 ประการดังนี้

1.2.1 เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการวัดผู้เรียนด้วยแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนจะทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีจุดบกพร่องจุดใด มากน้อยเพียงใด ซึ่งครูผู้สอนสามารถแก้ไขปรับปรุงโดยการสอนซ่อมเสริม (Remedial Teaching) ได้ตรงจุด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้

1.2.2 เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ผลการวัดด้วยแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียน นอกจากจะช่วยให้เห็นว่าผู้เรียนมีจุดบกพร่องเรื่องใดแล้ว ยังช่วยให้เห็นจุดบกพร่องของกระบวนการจัดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น ผู้เรียนส่วนใหญ่มีจุดบกพร่องจุดเดียวกัน ครูผู้สอนต้องทบทวนว่าอาจจะเป็นเพราะวิธีการจัดการเรียนรู้ไม่เหมาะสมต้องปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

1.3 เพื่อตรวจสอบและปรับปรุง การประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้เทียบกับจุดประสงค์หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ผลจากการประเมินใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยอาจจะปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนวิธีการ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอน (Teaching Method) ปรับเปลี่ยนสื่อการสอน (Teaching Media) ใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ (Teaching Innovation) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

1.4 เพื่อการเปรียบเทียบ (Assessment) เป็นการใช้ผลการวัดและประเมินเปรียบเทียบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการจากเดิมเพียงใด และอยู่ในระดับที่พึงพอใจหรือไม่

1.5 เพื่อการตัดสิน การประเมินเพื่อการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นการประเมินรวม (Summative Evaluation) คือใช้ข้อมูลที่ได้จากการวัดเทียบกับเกณฑ์เพื่อตัดสินผลการเรียนว่าผ่าน-ไม่ผ่าน หรือให้ระดับคะแนน

## 2. ด้านการแนะแนว

ผลจากการวัดและประเมินผู้เรียน ช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนมีปัญหาและข้อบกพร่องในเรื่องใด มากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถแนะนำและช่วยเหลือผู้เรียนให้แก้ปัญหา มีการปรับตัวได้ถูกต้องตรงประเด็น นอกจากนี้ผลการวัดและประเมินยังบ่งบอกความรู้ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ซึ่งสามารถนำไปใช้แนะแนวการศึกษาต่อและแนะแนวการเลือกอาชีพให้แก่ผู้เรียนได้

กล่าวโดยสรุปการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้มีประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลในทุก ๆ ฝ่าย กล่าวคือ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร นำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง รวมถึงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

### 2.8.6 หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.8.6.1 หลักการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 14)ได้ระบุถึง หลักการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

(1) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ ตีความผลการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาต้องมีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และให้ผลการประเมินที่ตรงตามความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ถูกต้องตามหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รวมทั้งสามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอก ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้สถานศึกษาจึงควรกำหนดหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาดังนี้

(1.1) สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1.2) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน และตัดสินผลการเรียน

(1.3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา และจัดให้มีการประเมินการอ่าน คិวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

(1.4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียน การสอนต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้ อย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรมและเจตคติ เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการ วัด ธรรมชาติวิชาและระดับชั้นของผู้เรียน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเที่ยงตรง ยุติธรรม และเชื่อถือได้

(1.5) การประเมินผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

(1.6) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการ เรียนรู้

(1.7) ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและระหว่างรูปแบบ การศึกษาต่างๆ

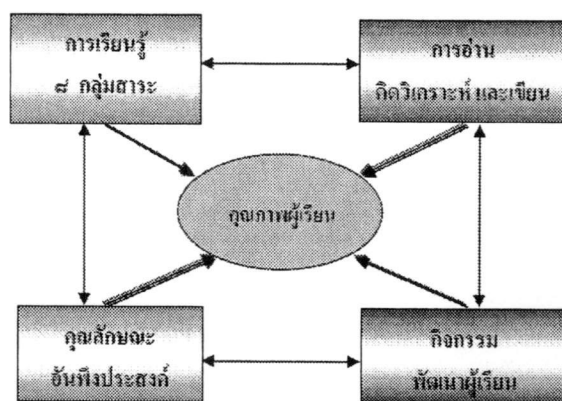
(1.8) ให้สถานศึกษาจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการ ประเมินผลการเรียนรู้ รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิการศึกษาและรับรองผลการเรียนของผู้เรียน

2.8.6.2 องค์ประกอบของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 14-17) ได้ระบุ ถึงองค์ประกอบของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

(1) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดจุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายและ กรอบทิศทางในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถใน การแข่งขันในเวทีระดับโลก กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่กำหนดใน สาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระมีความสามารถด้านการอ่าน คิวิเคราะห์ และเขียน มีคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ และเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนองค์ประกอบของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มี ความสัมพันธ์ ดังภาพที่ 2.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

(1.1) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ผู้สอนวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นรายวิชาตามตัวชี้วัดในรายวิชาพื้นฐานและตามผลการเรียนรู้ในรายวิชาเพิ่มเติม ตามที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้ ผู้สอนใช้วิธีการที่หลากหลายจากแหล่งข้อมูลหลายๆ แหล่ง เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนโดยวัดและประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอน โดยสังเกตพัฒนาการและความประพฤติของผู้เรียน สังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม ผู้สอนควรเน้น การประเมินตามสภาพจริง เช่น การประเมินการปฏิบัติงาน การประเมินจากโครงงาน หรือการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ ควบคู่ไปกับการใช้การทดสอบแบบต่าง ๆ อย่างสมดุล ต้องให้ความสำคัญกับการประเมินระหว่างเรียน มากกว่าการประเมินปลายปี/ปลายภาค และใช้เป็นข้อมูลเพื่อประเมินการเลื่อนชั้นเรียนและการจบการศึกษาในระดับต่าง ๆ

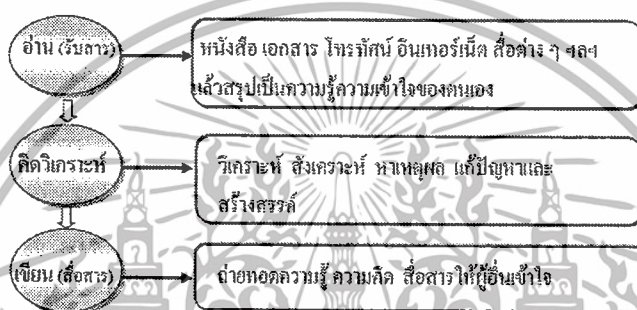
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังภาพที่ 2.2



ภาพที่ 2.2 แสดงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามรายกลุ่มสาระการเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

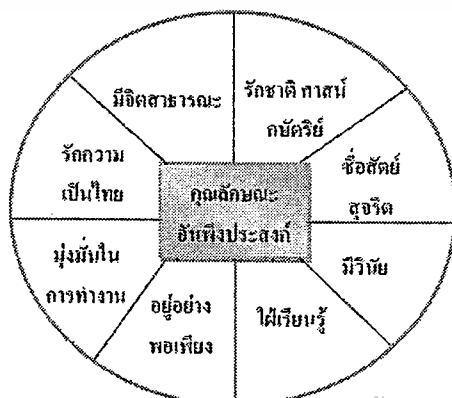
(1.2) การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นการประเมินศักยภาพของ ผู้เรียนในการอ่านหนังสือ เอกสาร และสื่อต่าง ๆ เพื่อหาความรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์ เพื่อความ สนุกสนานและประยุกต์ใช้แล้วนำเนื้อหาสาระที่อ่าน มาคิดวิเคราะห์ นำไปสู่การแสดงความคิดเห็น การ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ การแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ และถ่ายทอดความคิดนั้นด้วยการเขียนที่มีสำนวน ภาษาถูกต้อง มีเหตุผลและลำดับขั้นตอนในการนำเสนอสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจนตาม ระดับความสามารถในแต่ละระดับชั้นการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน สถานศึกษาต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสรุปผลเป็นรายปี/รายภาค เพื่อวินิจฉัยและใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ผู้เรียนและประเมินการเลื่อนชั้นเรียนตลอดจนการจบการศึกษาระดับต่าง ๆ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ดังภาพที่ 2.3



ภาพที่ 2.3 แสดงการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

(1.3) การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นการประเมินคุณลักษณะที่ ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 คุณลักษณะ ในการประเมินให้ประเมินแต่ละคุณลักษณะ แล้วรวบรวมผลการประเมินจากผู้ประเมิน ทุกฝ่ายและแหล่งข้อมูลหลายแหล่งเพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาสู่การสรุปผลเป็นรายปี/รายภาค และใช้เป็น ข้อมูลเพื่อประเมินการเลื่อนชั้นเรียนและการจบการศึกษาระดับต่าง ๆ

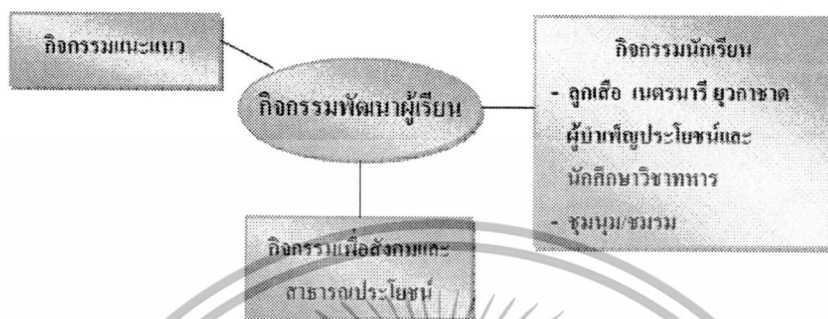
การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางฯ ดังภาพที่ 2.4



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ภาพที่ 2.4 แสดงการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

(1.4) การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละกิจกรรม และใช้เป็นข้อมูลประเมินการเลื่อนชั้นเรียนและการจบการศึกษาระดับต่าง ๆ ดังภาพที่ 2.5



## ภาพที่ 2.5 แสดงการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

### 2.8.6.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 18-24 ) ได้ระบุถึงเกณฑ์ของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

#### (1) การตัดสินผลการเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน ดังนี้

- (1.1) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
- (1.2) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- (1.3) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา
- (1.4) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินและมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โดยปกติในระดับประถมศึกษาผู้สอนจะมีเวลาอยู่กับผู้เรียนตลอดปีการศึกษาประมาณ 200 วัน สถานศึกษาจึงควรบริหารจัดการเวลาที่ได้รับนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน และตระหนักว่าเวลาเรียนเป็นทรัพยากรที่ใช้หมดไปในแต่ละวัน มากกว่าเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งของการบริหารหลักสูตร การกำหนดให้ผู้เรียนมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนตลอดปีการศึกษา จึงเป็นการมุ่งหวังให้ผู้สอนมีเวลาในการพัฒนาผู้เรียนอย่างเพียงพอเพื่อเติมเต็มศักยภาพของผู้เรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องตรวจสอบความรู้ ความสามารถที่แสดงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง อีกทั้งต้องสร้างให้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เรียนรับผิดชอบ การเรียนรู้ของตนด้วยการตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเองอย่างสม่ำเสมอเช่นกัน ตัวชี้วัด ซึ่งมีความสำคัญในการนำมาใช้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ยังเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนและผู้เรียนใช้ ในการตรวจสอบย้อนกลับว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือยัง การประเมินในชั้นเรียนซึ่งต้องอาศัยทั้ง การประเมินผลย่อยเพื่อการพัฒนา และการประเมินผลรวมเพื่อสรุปการเรียนรู้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษาโดยผู้สอนกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในการผ่านตัวชี้วัดทุกตัวให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา กล่าวคือ ให้ท้าทายการเรียนรู้ ไม่ยากหรือง่ายเกินไป เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินว่าสิ่งที่ผู้เรียนรู้เข้าใจ ทำได้นั้น เป็นที่น่าพอใจ บรรลุตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ หากยังไม่บรรลุ จะต้องหาวิธีการช่วยเหลือเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสูงสุด

การกำหนดเกณฑ์นี้ผู้สอนสามารถให้ผู้เรียนร่วมกำหนดด้วยได้ เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันและสร้างแรงจูงใจในการเรียน การประเมินเพื่อการพัฒนาส่วนมากทำอย่างไม่เป็นทางการ เช่น สังเกต หรือซักถาม หรือการทดสอบย่อย ในการประเมินเพื่อการพัฒนา ควรให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาจนผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผู้เรียนแต่ละคนอาจใช้เวลาเรียนและวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน ฉะนั้นผู้สอนควรนำข้อมูลที่ได้มาใช้ปรับวิธีการสอนเพื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ อันจะนำไปสู่การบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ในท้ายที่สุดอย่างมีคุณภาพ การประเมินเพื่อการพัฒนาจึงไม่จำเป็นต้องตัดสินให้คะแนนเสมอไป การตัดสินให้คะแนนหรือให้เป็นระดับคุณภาพควรดำเนินการโดยใช้การประเมินสรุปผลรวมเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้และจบรายวิชาเท่านั้น การตัดสินผลการเรียน ตัดสินเป็นรายวิชา โดยใช้ผลการประเมินระหว่างปีและปลายปีตามสัดส่วนที่สถานศึกษากำหนด และทุกรายวิชาต้องได้รับการตัดสินให้ผลการเรียนตามแนวทางการให้ระดับผลการเรียนตามที่สถานศึกษากำหนด และผู้เรียนต้องผ่านทุกรายวิชาพื้นฐาน

## (2) การให้ระดับผลการเรียน

(2.1) การตัดสินผลการเรียนรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สถานศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียน 8 ระดับ หรือระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียนเป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษรระบบร้อยละ และระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน

การตัดสินผลการเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้ระบบผ่าน และไม่ผ่านโดยกำหนดเกณฑ์การตัดสินผ่านแต่ละวิชาที่ร้อยละ 50 จากนั้นจึงให้ระดับผลการเรียนที่ผ่านเป็นระบบต่าง ๆ ตามที่สถานศึกษากำหนด ได้แก่ระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน ตารางข้างใต้แสดงการให้ระดับผลการเรียนด้วยระบบต่าง ๆ และการเทียบกันได้ระหว่างระบบ กรณีที่สถานศึกษาให้ระดับผลการเรียนด้วยระบบต่าง ๆ สามารถเทียบกันได้ดังตารางที่ 2.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 แสดงการให้ระดับผลการเรียนด้วยระบบต่าง ๆ

กรณีที่สถานศึกษาให้ระดับผลการเรียนด้วยระบบต่างๆ สามารถเทียบกันได้ดังนี้

ระบบตัวเลข	ระบบตัวอักษร	ระบบร้อยละ	ระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน		
			5 ระดับ	4 ระดับ	2 ระดับ
4	A	80 - 100	ดีเยี่ยม	ดีเยี่ยม	ผ่าน
3.5	B+	75 - 79	ดี	ดี	
3	B	70 - 74			
2.5	C+	65 - 69	พอใช้	ผ่าน	
2	C	60 - 64			
1.5	D+	55 - 59	ผ่าน	ผ่าน	
1	D	50 - 54			
0	F	0 - 49	ไม่ผ่าน	ไม่ผ่าน	ไม่ผ่าน

(2.2) การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ผลการประเมินเป็นผ่านและไม่ผ่าน กรณีที่ผ่านให้ระดับผลการประเมินเป็นดีเยี่ยม ดี และผ่าน

(2.3) ในการสรุปผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เพื่อการเลื่อนชั้นและจบการศึกษา กำหนดเกณฑ์การตัดสินเป็น 4 ระดับ และความหมายของแต่ละระดับดังนี้

ดีเยี่ยม หมายถึง	มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ที่มีคุณภาพดีเลิศอยู่เสมอ
ดี หมายถึง	มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ
ผ่าน หมายถึง	มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ แต่ยังมีข้อบกพร่องบางประการ
ไม่ผ่าน หมายถึง	ไม่มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน หรือถ้ามีผลงานผลงานนั้นยังมีข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขหลายประการ

ในการสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รวมทุกคุณลักษณะเพื่อการเลื่อนชั้นและจบการศึกษา กำหนดเกณฑ์การตัดสินเป็น ๔ ระดับ และความหมายของแต่ละระดับดังนี้

ดีเยี่ยม หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะจนเป็นนิสัย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อประโยชน์สุข ของตนเองและสังคมโดยพิจารณาจากผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน ๕-๘ คุณลักษณะและไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี

ดี หมายถึง ผู้เรียนมีคุณลักษณะในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เพื่อให้เป็นการยอมรับของสังคม เอกสาคณะที่พิจารณาเกณฑ์ดังนี้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน 4 คุณลักษณะและไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมิน ต่ำกว่าระดับผ่าน หรือ

3. ได้ผลการประเมินระดับดี จำนวน 5-8 คุณลักษณะและไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมิน ต่ำกว่าระดับผ่าน

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถานศึกษากำหนด โดยพิจารณาจาก

1. ได้ผลการประเมินระดับผ่าน จำนวน 5-8 คุณลักษณะและไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน หรือ

2. ได้ผลการประเมินระดับดี จำนวน 4 คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติได้ไม่ครบตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถานศึกษากำหนด โดยพิจารณาจากผลการประเมินระดับไม่ผ่าน ตั้งแต่ 1 คุณลักษณะ

(2.4) การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมการปฏิบัติกิจกรรม และผลงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการประเมินเป็นผ่านและไม่ผ่าน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 3 ลักษณะ คือ

2.4.1 กิจกรรมแนะแนว

2.4.2 กิจกรรมนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย

1. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหารโดยผู้เรียนเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง 1 กิจกรรม

2. กิจกรรมชุมนุม หรือชมรมอื่น 1 กิจกรรม

2.4.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้ใช้ตัวอักษรแสดงผลการประเมินดังนี้

“ผ” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงานตามเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด

“มผ” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติกิจกรรมแต่มีผลงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด

ในกรณีที่ผู้เรียนได้ผลการเรียน “มผ” สถานศึกษาต้องจัดซ่อมเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมในส่วนที่ผู้เรียนไม่ได้เข้าร่วมหรือไม่ได้ทำจนครบถ้วน แล้วจึงเปลี่ยนผลการเรียนจาก “มผ” เป็น “ผ” ได้

ทั้งนี้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้นยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

### 3. การเลื่อนชั้น

สถานศึกษาสามารถกำหนดเกณฑ์การเลื่อนชั้น โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเกณฑ์

การตัดสินผลการเรียน และประกาศให้ทราบทั่วกัน โดยกำหนดเกณฑ์การเลื่อนชั้นได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3.1 ผู้เรียนมีเวลาเรียนตลอดปีการศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
- 3.2 ผู้เรียนมีผลการประเมินผ่านทุกรายวิชาพื้นฐาน
- 3.3 ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดต่อนิ่ง ในกรณีที่ผู้เรียนมีหลักฐานการเรียนรู้ที่แสดงว่ามีความสามารถดีเลิศ สถานศึกษาอาจให้โอกาสผู้เรียนเลื่อนชั้นกลางปีการศึกษา โดยสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วยฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาและผู้แทนของเขตพื้นที่การศึกษาหรือต้นสังกัด ประเมินผู้เรียนและตรวจสอบคุณสมบัติให้ครบถ้วนตามเงื่อนไขทั้ง 3 ประการต่อไป

3.3.1 มีผลการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาและมีผลการเรียนระหว่างปีที่กำลังศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม

3.3.2 มีวุฒิภาวะเหมาะสมที่จะเรียนในชั้นที่สูงขึ้น

3.3.3 ผ่านการประเมินผลความรู้ความสามารถทุกรายวิชาของชั้นปีที่เรียนปัจจุบันและความรู้ ความสามารถทุกรายวิชาในภาคเรียนแรกของชั้นปีที่เลื่อนชั้นการอนุมัติให้เลื่อนชั้นกลางปีการศึกษาไปเรียนชั้นสูงขึ้นได้ 1 ระดับชั้นนี้ ต้องได้รับการยินยอมจากผู้เรียนและผู้ปกครอง และต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนเปิดภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษานั้นสำหรับในกรณีที่พบว่าผู้เรียนกลุ่มพิเศษประเภทต่าง ๆ ที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาดำเนินงานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด/ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา/หน่วยงานต้นสังกัด โรงเรียนเฉพาะความพิการ หาแนวทางการแก้ไขและพัฒนา

#### 4. การสอนซ่อมเสริม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดให้สถานศึกษาจัดสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ การสอนซ่อมเสริม เป็นการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง กรณีที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะกระบวนการ หรือเจตคติ / คุณลักษณะ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด สถานศึกษาต้องจัดสอนซ่อมเสริมเป็นกรณีพิเศษนอกเหนือไปจากการสอนตามปกติ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ เป็นการให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนา โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

#### 5. การเรียนซ้ำชั้น

ผู้เรียนที่ไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมากและมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียน

ผู้เรียนที่ไม่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การเลื่อนชั้น สถานศึกษาควรให้เรียนซ้ำชั้น ทั้งนี้สถานศึกษาอาจใช้ดุลยพินิจให้เลื่อนชั้นได้ หากพิจารณาว่าผู้เรียนมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1. มีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 อันเนื่องจากสาเหตุจำเป็น หรือเหตุสุดวิสัย แต่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การเลื่อนชั้นในข้ออื่น ๆ ครบถ้วน

5.2. ผู้เรียนมีผลการประเมินผ่านมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดไม่ถึงเกณฑ์ตามที่ตั้งสถานศึกษากำหนดในแต่ละรายวิชา แต่เห็นว่าสามารถสอนซ่อมเสริมได้ในปีการศึกษานั้น และมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การเลื่อนชั้นในข้ออื่น ๆ ครบถ้วน

5.3. ผู้เรียนมีผลการประเมินรายวิชาในกลุ่มสาระภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมอยู่ในระดับผ่านก่อนที่จะให้ผู้เรียนเรียนซ้ำชั้น สถานศึกษาควรแจ้งให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบเหตุผลของการเรียนซ้ำชั้น

#### 6. เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

6.1 ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและรายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติม ตามโครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

6.2 ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐานผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

6.3 ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

6.4 ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

6.5 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

## 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยุพิน ทองสงไสม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพ การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสื่อการเรียนรู้ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

สมบัติ จันทร์กระจ่าง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี กลุ่มเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ การนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ผ่านการขออนุญาตจากเจ้าของข้อมูลถือว่าผิดกฎหมาย และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูประถมศึกษา จำนวน 165 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ของครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารการจัดการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ของครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยรวม และรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบปัญหาโดยรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05

อัจฉราพรหม ทองเพชร (2547 : I-II) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในสาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศของอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในสาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศของอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ในด้าน การจัดการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การประเมินการเรียนรู้และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในสาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศของอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเขต คุณวุฒิทางการศึกษาของอาจารย์ผู้สอน ประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์ผู้สอน และประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศในระยะ 5 ปี ประชากรคืออาจารย์ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 229 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในสาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศของอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครราชสีมาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านทั้งภาพรวมและรายด้าน
2. ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในสาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศของอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครราชสีมาไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเขตพื้นที่ การศึกษาคุณวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศของอาจารย์ผู้สอน

ธนพงษ์ อินทรกันทุม (2548 : 108 - 109) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูเครือข่าย ครูแกนนำ และครูต้นแบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อศึกษาเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนงานการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูเครือข่าย ครูแกนนำและครูต้นแบบในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย และเพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูเครือข่าย ครูแกนนำ และครูต้นแบบในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย จำแนกตามประเภทข้าราชการครูและเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ครูเครือข่าย ครูแกนนำ และครูต้นแบบในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย จำนวน 288 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูเครือข่าย ครูแกนนำ และครูต้นแบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของครูเครือข่าย ครูแกนนำและครูต้นแบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการ และขั้นประเมินผล ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกตามประเภทข้าราชการครู พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญตามสถิติ .05 และเมื่อจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

วิไลลักษณ์ ถาวรแก้ว (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษา ในอำเภอไชยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษา ในอำเภอไชยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในอำเภอไชยา จำนวน 208 คน

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษา ในอำเภอไชยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนกเป็น 4 ด้าน โดยปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\mu=2.88, \sigma=0.941$ ) ปัญหาการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ( $\mu=2.86, S.D.=0.99$ ) 2) ปัญหาการปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ ( $\mu=2.87, \sigma=0.93$ ) 3) ปัญหาการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ด้วยการวัดผลและประเมินผล ( $\mu=2.92, \sigma=0.91$ ) และ 4) ปัญหาการนำผล การจัดการเรียนรู้ไปปรับปรุง/พัฒนาการจัดการเรียนรู้ ( $\mu=2.91, \sigma=0.96$ ) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านประเด็นที่มีปัญหามากเมื่อเปรียบเทียบประเด็นอื่นในด้านเดียวกัน คือ

1. ประเด็นการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
2. ประเด็นการใช้เทคนิคพัฒนาความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ การจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ค้นพบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นทักษะกระบวนการและเวลาที่ครูใช้ผลิตสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. ประเด็นการสร้างเกณฑ์ในการตรวจสอบให้ครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน การสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมที่ต้องการตรวจสอบให้ครอบคลุม
4. ประเด็นการสร้างและใช้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุดสงวน ลาภภาษา (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในช่วงชั้นต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่ปฏิบัติงานสอนในช่วงชั้นที่ 1,2 และ 3 จำนวน 417 คน ผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร และจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ ด้านความสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอนตามแนวคิด สุ จี ปุ ลิ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) และด้านการรู้เป้าหมายการจัดการศึกษาและเป้าหมายของหลักสูตร ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่สอนในช่วงชั้นที่ต่างกัน โดยรวมและรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่สอนในช่วงชั้นที่ต่างกันความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน แนวทางแก้ไขปัญหา ควรพัฒนาครูให้มีความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร การรู้เป้าหมายของการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดตั้ง หรือ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งหน่วยงาน หรือคณะทำงาน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างชัดเจน

กิมดา วาจาสัตย์ (2550 : ง) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษา ในกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สำนักงานเขตชลบุรี เขต 2 และเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2 กลุ่มตัวอย่างคือครูผู้สอนในสถานศึกษาในสถานศึกษาในกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ทำงานของครู กลุ่มตัวอย่างคือครูผู้สอนในสถานศึกษากิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2 จำนวน 152 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ ด้านการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เตรียมการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และด้านการประเมินผลตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการจัดการเรียนรู้มากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

ศุภลักษณ์ จิรธนรัตน์ (2550 : ก) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนบางเมืองเขื่อนฝ่องอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการเขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนบางเมืองเขื่อนฝ่องอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการเขต 1 4 ด้านดังนี้ 1.การเตรียมการจัดการเรียนรู้ 2.การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 3.การจัดกิจกรรมและสถานการณ์การเรียนรู้ 4.การประเมินผลตามสภาพจริง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูของโรงเรียนบางเมืองเขื่อนฝ่องอนุสรณ์ ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 68 คน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และด้านการใช้สื่อตามลำดับ

มุฮัมมัดนาเซ สามะ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตร จังหวัดยะลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตร จังหวัดยะลา ด้านการวางแผนการสอน ด้านการดำเนินการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล จากผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตร จังหวัดยะลา ด้านการวางแผนการสอน ด้านการดำเนินการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ของครูที่มี เพศ และตำแหน่งการปฏิบัติหน้าที่ ที่และวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน และเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตร จากอิสลามศึกษา จำนวน 106 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาตามความเห็นของครูสอนอิสลามศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาตามความเห็นของครูสอนอิสลามศึกษา ด้านการวางแผนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการดำเนินการสอน และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก และปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาตามความเห็นของครูสอนอิสลามศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สภาพการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตร จังหวัดยะลา ตามความเห็นของครูอิสลามศึกษาที่มีตำแหน่งการปฏิบัติหน้าที่ และวุฒิการศึกษาสามัญ และศาสนาแตกต่างกัน มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน ยกเว้นครูที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตร จังหวัดยะลา ตามความเห็นของครูอิสลามศึกษาที่มีเพศ และวุฒิการศึกษาสามัญ และศาสนาแตกต่างกัน มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน ยกเว้นครูที่มีตำแหน่งการปฏิบัติหน้าที่ต่างกันมีทัศนคติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตร จังหวัดยะลา พบว่าปัญหาที่พบมากที่สุดคือด้านสื่อการเรียนการสอนงบประมาณมีไม่เพียงพอในการที่จะผลิตสื่อให้มีความหลากหลาย และทันสมัย จากปัญหาดังกล่าวได้รับข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขคือ ควรจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องให้เพียงพอต่อความต้องการและให้มีการอบรมการผลิตสื่อและวิธีการใช้สื่ออย่างถูกวิธี

สุมนฉัตร สีมาคูณ และคณะ (2553 : 133-134) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการ

จัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วโดย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 และในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2 ปี การศึกษา 2551 จำนวน 220 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีปัญหาลำดับที่ 1 คือ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหาลำดับที่ 2 คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลางและด้านที่มีปัญหาลำดับสุดท้ายคือ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อย

2. ปัญหาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว จำแนกตามประสบการณ์การสอนของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. ปัญหาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและการประเมินผล ไม่ต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ปัญหาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ตามสาขาที่จบ พบว่า ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและการประเมินผล ไม่ต่างกัน

อำไพจิตร ไชยพันธ์ (2554 : 113-117) ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหา การจัดการเรียนรู้ของครู จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ทำงานและขนาดของสถานศึกษาของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี และเพื่อเปรียบเทียบ สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ เขตพื้นที่การศึกษา วิชยฐานะ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี จำนวน 345 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ปัญหาการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับน้อย สภาพการจัดการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตาม อายุ คุณวุฒิ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ทำงานและขนาดของสถานศึกษา ส่วนผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนรู้พบว่า ไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ และประสบการณ์ทำงาน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตาม อายุ คุณวุฒิ ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา

พระพิศาล ปภัสสร (อนันต์) (2556 : 1-2) ได้ทำวิจัยเรื่องศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ธรรมศึกษาทุกระดับชั้น อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ธรรมศึกษาทุกระดับชั้น อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ 2) ศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ธรรมศึกษาทุกระดับชั้น อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาปัญหาอุปสรรคและนำเสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไขสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ธรรมศึกษาทุกระดับชั้น อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ นักเรียนที่กำลังเรียนธรรมศึกษาทุกระดับชั้น อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 462 คน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ธรรมศึกษาทุกระดับชั้น ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.41) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน พบว่า มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 3.57) ส่วนด้านที่เหลือมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ธรรมศึกษาทุกระดับชั้น โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ( $t = -3.697, Sig = 0.00$ ) นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ธรรมศึกษาทุกระดับชั้น โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่มีระดับชั้นธรรมศึกษาเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ธรรมศึกษาทุกระดับชั้น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

Sengul and others (2008 : 82) ได้ทำการศึกษา ปัญหาของครูในการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษา ในด้านสถานศึกษาของครู วัสดุทางการศึกษา การปฏิบัติการ การวัดและประเมินผล กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา 10 โรงเรียน ในเมือง Balikesir ระหว่างปี ค.ศ. 2004-2005 การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์ และวิธีเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า ครูที่จบจากสถานศึกษาต่างกั้มีผลการสอนวิทยาศาสตร์ต่างกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นในการสอนวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา คือ ไม่สามารถสอนได้ทันเวลาโดยเฉพาะวิชาปฏิบัติการ และนอกจากนั้นยังมีปัญหาในด้านการวัดและประเมินผล

Doaj (2009) ได้ทำการศึกษา ปัญหาการสอนดนตรีของครูประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของครูประถมศึกษา ในเมือง Ankara ที่ปฏิบัติงานในระหว่าง ค.ศ. 2006-2007 โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ครูดนตรี ระดับประถมศึกษา มีไม่เพียงพอ และไม่สามารถพัฒนาตนเองทางด้านดนตรีได้

Din, Muhammad Naseer Ud( 2010) ได้ทำการศึกษาปัญหาการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาในเขต Kohat ของ North-Western Frontier Province ของ ประเทศปากีสถาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพการสอนของครูภาษาอังกฤษและศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการสอนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูจาก 8 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารโรงเรียน อีกชุดสำหรับครูประถมที่สอนภาษาอังกฤษ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละและไคว สแควร์ ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนไม่มีคุณสมบัติที่จะสอนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังขาด สื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการสอน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนไม่มีการใช้ภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าครูสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาควรมีคุณสมบัติในระดับปริญญาตรี ขึ้นไป และควรจัดการฝึกอบรมการพูดภาษาอังกฤษและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษแบบต่างๆให้กับครู และควรเพิ่มวัสดุอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## บทที่ 3

### วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

#### 3.1 ประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร คือ ข้าราชการครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 509 คน จาก 30 โรงเรียน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 223 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณจากสูตรของ Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มโรงเรียน มาร้อยละ 50 โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากได้ 15 โรงเรียน (พรณี ลีกิจวัฒน์. 2554 : 164 - 165)

2. สุ่มครูประถมศึกษา ในสำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 223 คน จาก 15 โรงเรียนโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนจากการเทียบสัดส่วนได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เล็ก	296	130
กลาง	96	42
ใหญ่	117	51
รวม	509	223

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

### 3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียนที่สังกัด มีลักษณะเป็นคำถาม แบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัญหา การจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบไปด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

### 3.2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.2.2.1 ศึกษาหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา จากหนังสือเอกสาร บทความ วารสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2.2.2 ศึกษาวิธีการและหลักเกณฑ์การสร้างแบบสอบถาม กำหนดประเด็นและขอบเขตให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย เขียนโครงร่างแบบสอบถามและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมเพื่อ ขอคำแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม

3.2.2.3 สร้างแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจทานแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัยมากที่สุด ซึ่งแบบสอบถามปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- |   |                                  |
|---|----------------------------------|
| 5 | หมายถึง มีปัญหาในระดับมากที่สุด  |
| 4 | หมายถึง มีปัญหาในระดับมาก        |
| 3 | หมายถึง มีปัญหาในระดับปานกลาง    |
| 2 | หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อย       |
| 1 | หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด |

3.2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมและหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ประกอบไปด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (1) ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์  
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- (2) ผศ.ดร.อำนาจ ตั้งเจริญชัย ภาควิชาศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะครุศาสตร์  
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- (3) ดร.วีโลวรรณ วงศ์จินดา หัวหน้างานวิชาการและวิจัย คณะครุศาสตร์  
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
- (4) ครูภัณฑุญญาวีร์ วุฒิสิริพรรณ ครูวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนมัธยม  
วัดหนองจอก
- (5) ครูยุภาวดี พูลลาภ ครูวิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดหนองจอก  
(ภักดีนรเศรษฐ)

เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ โดยใช้วิธี IOC โดยใช้หลักเกณฑ์  
การให้คะแนนดังนี้

คะแนน 1            แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ  
คะแนน 0            ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ  
คะแนน -1            แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

บันทึกผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละข้อ แล้วนำไปหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC)  
ระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยกำหนดเกณฑ์ดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่า  
ข้อความนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ (พรรณี ลีกิจวัฒน์, 2554 : 195) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	R แทน	คะแนนรายข้อตามดุลยพินิจของผู้ทรงคุณวุฒิ
	$\Sigma$ แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นในแต่ละข้อของแบบสอบถาม ของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งหมด
	N แทน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามทั้งฉบับ อยู่ในระหว่าง 0.80 -1.00

3.2.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอแล้วนำเสนอ  
อาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และที่ปรึกษา ร่วม เพื่อพิจารณาอีกครั้ง

3.2.2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ที่ปรึกษา  
และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ไปทดสอบหาความเชื่อมั่นโดยนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับครู  
ประถมศึกษา ในสำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน  
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2.7 ทหาความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ( $\alpha$  - coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (พรรณี สถิติพัฒนา. 2554 : 203)

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	$\alpha$	แทน	ค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือวัด
	$k$	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\Sigma$	แทน	ผลรวม
	$S_i^2$	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	$S_t^2$	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

ได้ค่าความเชื่อถือได้ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม เป็นรายด้านและภาพรวม

ปัญหาการจัดการเรียนรู้	ค่าความเชื่อถือได้
ด้านการจัดเตรียมการจัดการเรียนรู้	0.97
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	0.97
ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้	0.94
ด้านการประเมินผลการเรียนรู้	0.98
รวมทั้งฉบับ	0.99

3.2.2.8 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล

### 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังไปยังผู้อำนวยการของโรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 223 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยแยกวิเคราะห์ดังนี้

3.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียงสูตร ร้อยละ (พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2554 : 236 ) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

$$\text{สูตร pct} = \frac{n_i}{n_t} \times 100$$

เมื่อ	pct	แทน	ร้อยละของสิ่งที่ศึกษา
	$n_i$	แทน	จำนวนส่วนย่อยที่ศึกษา
	$n_t$	แทน	จำนวนส่วนใหญ่ทั้งหมด

3.4.2 วิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรและเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

สูตรในการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ใช้ดังนี้ (พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2554 : 245)

	สูตร	$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$	
เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนในชุดข้อมูล
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

และการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรในการคำนวณดังนี้ (พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2554 : 247)

$$\text{สูตร } s = \sqrt{\frac{\sum x - \bar{x}^2}{n}}$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum$	แทน	ผลรวม
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัวในชุดข้อมูล
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนในชุดข้อมูล
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยปัญหาการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง ครูมีปัญหาการจัดการเรียนรู้ในระดับ มากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง ครูมีปัญหาการจัดการเรียนรู้ในระดับ มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับโรงเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.50 - 3.49 หมายถึง ครูมีปัญหาการจัดการเรียนรู้ในระดับ ปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง ครูมีปัญหาการจัดการเรียนรู้ในระดับ น้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง ครูมีปัญหาการจัดการเรียนรู้ในระดับ น้อยที่สุด

3.4.3 เปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้โดยการทดสอบค่าทีชนิดสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (t-test for independent sample) (พรณี สীগิจวัฒน์. 2555 : 269) ดังนี้

สูตรที่ 1      เมื่อ  $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1+n_2-2} \left[ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

สูตรที่ 2      เมื่อ  $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left( \frac{S_1^2}{n_1-1} + \frac{S_2^2}{n_2-1} \right)^2}{\frac{S_1^2}{n_1-1} + \frac{S_2^2}{n_2-1}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติ t
	$\bar{x}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่ม 1
	$\bar{x}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่ม 2
	$S_1^2$	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่ม 1
	$S_2^2$	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่ม 2
	$n_1$	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 1
	$n_2$	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 2
	df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

3.4.4 เปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ครูสังกัด โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2546 : 140-141)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\text{สูตร} \quad F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

$$\text{โดยที่} \quad MS_B = \frac{SS_B}{df_B} \text{ และ } MS_W = \frac{SS_W}{df_W}$$

กำหนดให้	F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
	MS <sub>B</sub>	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมยกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
	MS <sub>W</sub>	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมยกกำลังสองภายในกลุ่ม
	SS <sub>B</sub>	แทน	ผลรวมยกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
	SS <sub>W</sub>	แทน	ผลรวมยกกำลังสองภายในกลุ่ม
	df <sub>B</sub>	แทน	ชั้นความเป็นอิสระระหว่างกลุ่ม
	df <sub>W</sub>	แทน	ชั้นความเป็นอิสระภายในกลุ่ม

ถ้าผลทดสอบพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ Scheffe' (กัลยา วานิชย์บัญชา . 2546 : 141-142)

$$Sf = \sqrt{(k-1)F_{\alpha, k-1, N-k}} \sqrt{MS_W \left( \frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right)}$$

กำหนดให้	MS <sub>W</sub>	แทน	ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนภายในกลุ่ม
	n <sub>i</sub> , n <sub>j</sub>	แทน	จำนวนตัวอย่างในกลุ่มที่ i และ j
	N	แทน	จำนวนตัวอย่างทั้งหมด
	K	แทน	จำนวนกลุ่ม

โดยค่า F (α, k-1, N-k) ได้จากการเปิดตาราง F ที่ F α = 0.05, df1 = k1, df2 = N-k)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยของนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยแสดงจำนวนและค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 4 ด้าน คือ

1. การเตรียมการจัดการเรียนรู้
2. การการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. การใช้สื่อการเรียนรู้
4. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยวิเคราะห์เป็นภาพรวม รายด้านและรายข้อ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.2 – ตารางที่ 4.9

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ของครู และขนาดของโรงเรียนที่ครูสังกัด ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.10 – ตารางที่ 4.13

#### 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยแสดงจำนวนและค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสภาพ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ขนาดของโรงเรียนที่สังกัด		
- โรงเรียนขนาดเล็ก	130	58.30
- โรงเรียนขนาดกลาง	42	18.83
- โรงเรียนขนาดใหญ่	51	22.87
รวม	223	100
2. ประสบการณ์สอนของครู		
- ต่ำกว่า 10 ปี	96	43.05
- 10 ปีขึ้นไป	127	56.95
รวม	223	100

จากตารางที่ 4.1 สถานภาพของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่ครูสังกัดโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 58.30 รองลงมาได้แก่โรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 22.81 และโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 18.83 ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป 127 คน คิดเป็นร้อยละ 56.95 ส่วนครูที่มีประสบการณ์สอนต่ำกว่า 10 ปี มี 96 คน คิดเป็นร้อยละ 43.05

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม รายด้านและรายข้อ

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา

ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครู	$\bar{X}$	s	ระดับปัญหา	ลำดับที่
1. การเตรียมการจัดการเรียนรู้	2.67	0.94	ปานกลาง	4
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.75	0.93	ปานกลาง	2
3. การใช้สื่อการจัดการเรียนรู้	2.75	0.87	ปานกลาง	2
4. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้	2.82	0.90	ปานกลาง	1
รวม	2.75	0.84	ปานกลาง	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}$  = 2.75 ,  $S$  = 0.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปถึงต่ำสุดได้ดังนี้ ปัญหาการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ( $\bar{X}$  = 2.82 ,  $S$  = 0.90) รองลงมาปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ( $\bar{X}$  = 2.75 ,  $S$  = 0.93) ปัญหาการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ ( $\bar{X}$  = 2.75 ,  $S$  = 0.87) และปัญหาการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ( $\bar{X}$  = 2.67 ,  $S$  = 0.94)



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ตารางที่ 4.3** แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร  
จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่สังกัด

ปัญหาการจัดการเรียนรู้	ขนาดของโรงเรียนที่สังกัด											
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง				ขนาดใหญ่					
	$\bar{X}$	s	ระดับ ปัญหา	$\bar{X}$	s	ระดับ ปัญหา	$\bar{X}$	s	ระดับ ปัญหา	$\bar{X}$	s	ระดับ ปัญหา
1. การเตรียมการจัดการเรียนรู้	3.01	0.98	ปานกลาง	2.47	0.73	น้อย	1.96	0.76	น้อย	2.05	0.74	น้อย
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.05	0.86	ปานกลาง	2.69	0.69	ปานกลาง	2.12	0.77	น้อย	1.91	0.76	น้อย
3. การใช้สื่อการจัดการเรียนรู้	3.02	0.83	ปานกลาง	2.65	0.69	ปานกลาง	2.00	0.69	ปานกลาง	2.00	0.69	น้อย
4. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้	3.20	0.66	ปานกลาง	2.76	0.89	ปานกลาง	2.00	0.69	ปานกลาง	2.00	0.69	น้อย
<b>รวม</b>	<b>3.07</b>	<b>0.72</b>	<b>ปานกลาง</b>	<b>2.64</b>	<b>0.74</b>	<b>ปานกลาง</b>	<b>2.00</b>	<b>0.69</b>	<b>ปานกลาง</b>	<b>2.00</b>	<b>0.69</b>	<b>น้อย</b>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร มีปัญหาการจัดการเรียนรู้จำแนกตามขนาดโรงเรียนเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}= 3.07, s=0.77$ ) โรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}= 2.64, S = 0.74$ ) และโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ( $\bar{X} = 2.00, s=.69$ )

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของ ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้

ปัญหาการจัดการเรียนรู้	ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้					
	ต่ำกว่า 10 ปี			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S	ระดับ ปัญหา	$\bar{X}$	S	ระดับ ปัญหา
1. การเตรียมการจัดการเรียนรู้	3.24	0.79	ปานกลาง	2.23	0.81	น้อย
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.26	0.75	ปานกลาง	2.37	0.87	น้อย
3. การใช้สื่อการจัดการเรียนรู้	3.30	0.66	ปานกลาง	2.32	0.76	น้อย
4. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้	3.21	0.75	ปานกลาง	2.52	0.89	ปานกลาง
รวม	3.25	0.69	ปานกลาง	2.37	0.73	น้อย

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร มีปัญหาการจัดการเรียนรู้จำแนกตามประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ พบว่า ในภาพรวมครูที่มีประสิทธิภาพสอนต่ำกว่า 10 ปี ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.25, s= 0.69$ ) ส่วนครูที่มีประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปมีปัญหาการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับน้อย ( $\bar{X}= 2.37, s=0.73$ )

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของ  
ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการ  
เตรียมการจัดการเรียนรู้ จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	s	ระดับ ปัญหา	อันดับ ที่
1. ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการเรียนรู้	2.70	1.01	ปานกลาง	1
2. ครูไม่สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้อง กับสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น	2.69	0.99	ปานกลาง	3
3. ครูไม่สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ครอบคลุมมาตรฐาน ตามที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้	2.65	1.03	ปานกลาง	8
4. ครูไม่สามารถวิเคราะห์หลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อนำมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	2.66	1.04	ปานกลาง	7
5. ครูไม่สามารถกำหนดหน่วยการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ เวลาที่สถานศึกษากำหนดให้เรียน	2.64	1.05	ปานกลาง	9
6. ครูไม่สามารถนำคำอธิบายรายวิชามาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระในการจัดหน่วยการเรียนรู้	2.63	1.04	ปานกลาง	10
7. ครูไม่สามารถกำหนดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ตัวชี้วัดชั้นปี	2.61	1.05	ปานกลาง	11
8. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดชั้นปี	2.69	1.01	ปานกลาง	3
9. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับการวัดผล	2.69	1.01	ปานกลาง	3
10. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสื่อที่ กำหนด	2.68	0.98	ปานกลาง	6
11. ครูไม่สามารถเตรียมแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อผู้เรียน ได้ศึกษาค้นคว้าฝึกปฏิบัติ	2.70	0.96	ปานกลาง	1
รวม	2.67	0.94	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา เขต  
หนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปาน  
กลาง ( $\bar{X}$  = 2.67,  $S$  = 0.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่  
ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}$  = 2.70,  
 $S$  = 1.01) ครูไม่สามารถเตรียมแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าฝึกปฏิบัติ ปัญหาอยู่ใน  
ระดับปานกลาง ( $\bar{X}$  = 2.70,  $S$  = 0.96) ครูไม่สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับสังคม  
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และวัฒนธรรมท้องถิ่น ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}= 2.69, s=.99$ ) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดชั้นปี ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 2.69, s=1.01$ ) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับการวัดผล ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}= 2.69, s=1.01$ ) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ครูไม่สามารถกำหนดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดชั้นปี ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}= 2.61, s=1.05$ )

**ตารางที่ 4.6** แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	s	ระดับ ปัญหา	อันดับ ที่
1. ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย	2.77	0.94	ปานกลาง	3
2. ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น	2.78	0.97	ปานกลาง	2
3. ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.73	0.98	ปานกลาง	7
4. ครูไม่สามารถจัดบรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	2.68	1.01	ปานกลาง	10
5. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยไม่คำนึงถึงพื้นฐานความพร้อมของแต่ละบุคคล	2.73	1.01	ปานกลาง	7
6. ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน	2.77	1.04	ปานกลาง	3
7. เวลาเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ครอบคลุมกับสาระการเรียนรู้	2.82	1.06	ปานกลาง	1
8. ครูไม่สามารถวิเคราะห์การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มเพื่อเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมนักเรียน	2.75	1.01	ปานกลาง	6
9. ครูไม่สามารถจัดบรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	2.73	0.98	ปานกลาง	7
10. ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้	2.77	1.01	ปานกลาง	3
<b>รวม</b>	<b>2.75</b>	<b>0.93</b>	<b>ปานกลาง</b>	<b>-</b>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นำมาเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}= 2.75, S=0.93$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ เวลาเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ครอบคลุมกับสาระการเรียนรู้ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}= 2.82, S=1.06$ ) ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}= 2.78, S=0.97$ ) ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}= 2.77, S=1.04$ ) และครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}= 2.77, S=1.01$ ) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ครูไม่สามารถจัดบรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}= 2.68, S=1.01$ )

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	s	ระดับปัญหา	อันดับที่
1. โรงเรียนมีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ การเรียนรู้ไม่เพียงพอ	2.81	0.98	ปานกลาง	2
2. โรงเรียนขาดแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย	2.80	1.01	ปานกลาง	3
3. โรงเรียนขาดสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย	2.83	0.98	ปานกลาง	1
4. หนังสือตำราเอกสารประกอบการเรียนมีไม่เพียงพอ	2.73	1.00	ปานกลาง	7
5. สื่อการเรียนรู้ที่มีในโรงเรียนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้	2.78	0.95	ปานกลาง	4
6. ครูไม่สามารถจัดทำสื่อการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้	2.69	0.96	ปานกลาง	8
7. ครูไม่สามารถจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้	2.74	0.94	ปานกลาง	6
8. ครูไม่สามารถเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	2.65	0.98	ปานกลาง	10
9. การใช้สื่อการเรียนรู้ของครูไม่ตอบสนองการเรียนรู้ของนักเรียน	2.68	0.97	ปานกลาง	9
10. ครูขาดความรู้ในการเก็บรักษาสื่ออย่างถูกต้องและมีระบบ	2.75	0.99	ปานกลาง	5
รวม	2.75	0.87	ปานกลาง	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 2.75, s=0.87$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ โรงเรียนขาดสื่อการเรียนรู้อะไรหลาย ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 2.83, s=0.98$ ) โรงเรียนมีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ การเรียนรู้ไม่เพียงพอ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}= 2.81, s=.98$ ) และโรงเรียนขาดแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}= 2.80, s=1.01$ ) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ครูไม่สามารถเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัยของผู้เรียนปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}= 2.65, s=0.98$ )

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	s	ระดับปัญหา	อันดับที่
1. ครูขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการประเมินการเรียนรู้	2.84	0.96	ปานกลาง	1
2. ครูขาดความรู้เกี่ยวกับการนำผลการประเมินระหว่างเรียนมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	2.82	0.94	ปานกลาง	5
3. ครูขาดความรู้ในการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดผลความรู้ของนักเรียน	2.82	0.94	ปานกลาง	5
4. ครูขาดความรู้ในการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดทักษะหรือการปฏิบัติของนักเรียน	2.82	0.94	ปานกลาง	5
5. ครูขาดความรู้ในการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดคุณลักษณะของนักเรียน	2.83	0.93	ปานกลาง	2
6. ครูขาดความรู้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ	2.83	0.93	ปานกลาง	2
7. ครูขาดความรู้ในการสร้างเกณฑ์การให้คะแนน	2.80	0.96	ปานกลาง	12
8. ครูขาดความรู้ในการใช้เครื่องมือเพื่อวัดผลความรู้ของนักเรียน	2.81	0.99	ปานกลาง	9
9. ครูขาดความรู้ในการใช้เครื่องมือเพื่อวัดทักษะหรือการปฏิบัติของนักเรียน	2.81	0.99	ปานกลาง	9
10. ครูขาดความรู้ในการใช้เครื่องมือเพื่อวัดคุณลักษณะของนักเรียน	2.82	0.98	ปานกลาง	5
11. ครูขาดการใช้วิธีประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย	2.81	0.95	ปานกลาง	9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ จำแนกเป็นรายชื่อ (ต่อ)

12. ครูไม่สามารถใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้	2.83	0.94	ปานกลาง	2
<b>รวม</b>	<b>2.82</b>	<b>0.90</b>	<b>ปานกลาง</b>	<b>-</b>

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 2.82, s=0.90$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกครูขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการประเมินการเรียนรู้ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 2.84, s=0.96$ ) ครูขาดความรู้ในการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดคุณลักษณะของนักเรียน ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 2.83, s = 0.93$ ) ครูขาดความรู้ในการหาคูณภาพเครื่องมือ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 2.83, s=0.93$ ) ครูไม่สามารถใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 2.83, s=0.94$ ) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ครูขาดความรู้ในการสร้างเกณฑ์การให้คะแนน ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 2.80, s = 0.96$ )

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาที่มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ต่างกัน

ด้าน	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		t	Sig.
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s		
1. การเตรียมการจัดการเรียนรู้	3.24	0.79	2.23	0.81	9.29*	0.00
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.26	0.75	2.37	0.87	8.20*	0.00
3. การใช้สื่อการจัดการเรียนรู้	3.30	0.66	2.32	0.76	10.22*	0.00
4. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้	3.21	0.75	2.52	0.89	6.29*	0.00
<b>รวม</b>	<b>3.25</b>	<b>0.69</b>	<b>2.37</b>	<b>0.73</b>	<b>9.17*</b>	<b>0.00</b>

\*sig. < 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ทั้งภาพรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**ตารางที่ 4.10** การวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าเฉลี่ยปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับ

ประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่สังกัดโรงเรียนขนาด ต่างกัน

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
การเตรียมการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	43.44	21.72	31.27*	0.00
	ภายในกลุ่ม	220	152.80	0.69		
	รวม	222	196.24			
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	36.26	18.13	25.69*	0.00
	ภายในกลุ่ม	220	155.29	0.71		
	รวม	222	191.56			
การใช้สื่อการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	29.98	14.99	24.27*	0.00
	ภายในกลุ่ม	220	137.01	0.62		
	รวม	222	166.99			
การประเมินผลการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	61.41	30.71	57.81*	0.00
	ภายในกลุ่ม	220	116.85	0.53		
	รวม	222	175.27			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	42.68	21.34	41.84*	0.00
	ภายในกลุ่ม	220	112.21	0.51		
	รวม	222	154.89			

\*Sig. < .05

จากตารางที่ 4.10 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าเฉลี่ยปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ทั้งภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษาเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ตามตารางที่ 4.10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe'

ด้าน	ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดโรงเรียน		
			เล็ก	กลาง	ใหญ่
การเตรียมการจัดการเรียนรู้	เล็ก	3.01	-	0.54*	1.05*
	กลาง	2.47		-	0.51*
	ใหญ่	1.96			-
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	เล็ก	3.05	-	0.36*	1.00*
	กลาง	2.69		-	0.64*
	ใหญ่	2.05			-
การใช้สื่อการจัดการเรียนรู้	เล็ก	3.02	-	0.37*	0.90*
	กลาง	2.65		-	0.53*
	ใหญ่	2.12			-
การประเมินผลการจัดการเรียนรู้	เล็ก	3.20	-	0.44*	1.29*
	กลาง	2.76		-	0.85*
	ใหญ่	1.91			-
ภาพรวม	เล็ก	3.07	-	0.43*	1.07*
	กลาง	2.64		-	0.64*
	ใหญ่	2.00			-

\*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ภาพรวม ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 3 คู่ คือ ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการจัดการเรียนรู้สูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ตามลำดับ

ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 3 คู่ คือ ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใหญ่ โดยครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการจัดการเรียนรู้สูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ตามลำดับ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ คือ ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการจัดการเรียนรู้สูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ตามลำดับ

ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ คือ ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการจัดการเรียนรู้สูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ตามลำดับ

ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 3 คู่ คือ ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการจัดการเรียนรู้สูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ตามลำดับ

## บทที่ 5

# สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านเตรียมการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนในการศึกษา สรุปได้ดังนี้

### 5.1 สรุปผลการวิจัย

#### 5.1.1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1.1 ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

5.1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ต่างกัน

5.1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานครที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน

#### 5.1.2 สมมุติฐานการวิจัย

5.1.2.1 ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ต่างกัน

5.1.2.2 ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานครที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ต่างกัน

#### 5.1.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 509 คน จาก 30 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 223 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane และสุ่มแบบหลายขั้นตอน

#### 5.1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

##### ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ และขนาดโรงเรียนที่สังกัด มีลักษณะเป็นคำถาม แบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัญหา การจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบไปด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการเรียนรู้

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แล้วนำเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วมและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจแก้ไขเพิ่มเติม และประเมินดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ที่มีไขกลุ่มตัวอย่างแล้วนำแบบสอบถามเฉพาะตอนที่ 2 มาหาค่าความเชื่อถือได้โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อถือได้รายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ 0.97 0.97 0.94 0.98 และได้ค่าความเชื่อถือได้รวม 0.99

#### 5.1.5 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึง ผู้อำนวยการในโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 โรงเรียน ขอเก็บข้อมูล ผลการดำเนินงานได้แบบสอบถามคืนครบจำนวน 223 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

#### 5.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดได้แล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามแล้วดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูประถมศึกษาทุกกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ปัญหา การจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านต่างๆ โดยหาค่าเฉลี่ย( $\bar{X}$ ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)
3. เปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์จัดการเรียนรู้ของครู โดยใช้สถิติ t-test (for independent sample) และจำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ครูสังกัด โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test) แล้วทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี Scheffe' test

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการทำงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 5.1.7 สรุปผลการวิจัย

1. ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ทั้ง ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ทั้งภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่สังกัดโรงเรียนต่างต่าง มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ทั้งภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

## 5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ผลจากการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าในภาพรวม ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}=2.75$   $S=.84$ ) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา ใน พ.ศ. 2542 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้หลายอย่างอย่าง ซึ่งทางกรุงเทพมหานคร ก็ได้มีการจัดเตรียมความพร้อม ให้กับครู เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาที่เกิดขึ้น ครูบางส่วนก็จะมีรู้ความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ได้ดีพอ แต่ครูบางส่วนอาจจะมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ไม่ดีพอ เนื่องจากมีภาระหน้าที่หลายอย่างนอกจากการจัดการเรียนรู้ และขาดการอบรมอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ภาพรวมของปัญหาการจัดการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิมดา วาจาสิทธิ์ (2550 :68) ที่ได้ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2 ซึ่งพบว่ามีปัญหาการจัดการเรียนรู้ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน ซึ่งประกอบไปด้วยปัญหาด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้และปัญหาด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร มีปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง ผู้วิจัยจะขอเสนอการอภิปรายผลเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

#### 5.2.1.1 ปัญหาด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้

ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าครูขาดความรู้

ความเข้าใจในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ไม่สามารถเตรียมแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อผู้เรียนได้ศึกษาและปฏิบัติไม่สามารถวิเคราะห์หลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อนำมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ครูไม่สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ครูไม่สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชีวิตชั้นปี ทั้งนี้เนื่องจากครูมีภารกิจที่ต้องทำในโรงเรียนหลายอย่างเช่น การเตรียมการประกันคุณภาพ การพัฒนาผลงานของตนเอง จึงทำให้การเตรียมการจัดการเรียนรู้ของครูมีปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ งานวิจัยของ กิมดา วาจาสัตย์ (2550 : 68) ที่ได้ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2 ซึ่งพบว่ามีปัญหาการจัดการเตรียมการจัดการเรียนรู้ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพงษ์ อินทร์กันทุม (2548 : 109 - 110 ) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็น ของครูเครือข่าย ครูแกนนำ และครูต้นแบบ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย พบว่าชั้นการเตรียมการมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

#### 5.2.1.1 ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าเวลาเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ครอบคลุมกับสาระการเรียนรู้ ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายครูไม่สามารถจัดกิจกรรมให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ครูไม่สามารถวิเคราะห์การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล และรายกลุ่มเพื่อเลือกกิจกรรมให้เหมาะกับนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูจะต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในสาระการเรียนรู้นั้นๆ แต่พบว่าครูบางส่วนต้องรับผิดชอบ สาระการเรียนรู้ที่ไม่ตรงกับวิชาที่เอกที่ครูจบมา จึงอาจทำให้มีปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ของกิมดา วาจาสัตย์ (2550: 69) ที่ได้ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2 ซึ่งพบว่ามีปัญหาการจัดการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ จันทร์กระจ่าง (2545 : 92) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า ปัญหาการจัดการจัดกิจกรรมการจัดการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

#### 5.2.1.3 ปัญหาด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้

ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าโรงเรียนขาดสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย โรงเรียนขาดแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย โรงเรียนมีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ การเรียนรู้ไม่เพียงพอประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ ครูไม่สามารถจัดทำสื่อการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาระการเรียนรู้ และครูขาดความรู้ในการเก็บรักษาสื่ออย่างถูกต้องและมีระบบ ทั้งนี้การจัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้ จะต้องอาศัยความรู้ผนวกกับงบประมาณ ซึ่งการที่ครูจะผลิตสื่อหรือจัดหาสื่อจึงเป็นเรื่องที่ลำบากสำหรับครู ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ทางโรงเรียนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญ ในเรื่องนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ของกิมดา วาจาสัตย์ (2550: 68) ที่ได้ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ซึ่งพบว่ามีปัญหาด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุฮัมมัดนาเซ สามะ (2551 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอน สองหลักสูตรจังหวัดยะลา ซึ่งพบว่ามีปัญหาด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

#### 5.2.1.4 ปัญหาด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงกว่าทุกด้านโดยพบว่าครูขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการประเมินการเรียนรู้ ครูขาดความรู้ในการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดผลความรู้ของนักเรียน วัดทักษะหรือการปฏิบัติของนักเรียน และวัดคุณลักษณะของนักเรียน ครูขาดความรู้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ, ครูไม่สามารถใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ครูขาดความรู้เกี่ยวกับการนำผลการประเมินระหว่างเรียนมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จะเห็นได้ว่าการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในเรื่องของวิธีการที่หลากหลายครูยังไม่สามารถประเมินผลนักเรียนได้ครอบคลุม และนอกจากนั้นครูยังต้องมีความรู้ความเข้าใจในสาระการเรียนรู้เป็นอย่างดี แต่ครูบางส่วนต้องมารับหน้าที่จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนโดยไม่ตรงกับความรู้ที่จบการศึกษานอกจากนั้นยังขาดการอบรมที่ต่อเนื่อง มีภาระหน้าที่การงานมาก จึงทำให้มีปัญหาเกิดขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิมดา วาจาสัตย์ (2550 : 68) ที่ได้ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ซึ่งพบว่ามีปัญหาด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลลักษณ์ ถาวรแก้ว (2549: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ ของครูระดับประถมศึกษา ในอำเภอไชยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า การวัดผลและประเมินผลของครู ระดับประถมศึกษา ในอำเภอไชยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

#### 5.2.2 ผลการเปรียบเทียบ ปัญหาการจัดการเรียนรู้ครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ของครู คือต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งประกอบไปด้วยปัญหาด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้และปัญหาด้านการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ครูที่ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ต่ำกว่า 10 ปีมีปัญหาการจัดการเรียนรู้แตกต่างจากครูที่ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ 10 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยพบว่าครูที่ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ต่ำกว่า 10 ปี มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ครูที่ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ 10 ปีขึ้นไป มีปัญหาการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ เพราะครูที่มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้มากจะมีประสบการณ์ในการแก้ปัญหา มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อย ดังนั้น ปัญหาของครูที่มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ต่ำกว่า 10 ปี จึงมากกว่าปัญหาของครูที่มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ 10 ปีขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำไพจิตร ไชยพันธุ์ (2554 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรีพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีปัญหาการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา ปานอ (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตตลิ่งชัน พบว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

**5.2.3 ผลการเปรียบเทียบ ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานครจำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ครูสังกัด ซึ่งจำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า ครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมและรายด้านซึ่งประกอบไปด้วยปัญหาด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ และปัญหาด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่าครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาการจัดการเรียนรู้แตกต่างไปจากปัญหาของครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลางและปัญหาของครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่ ปัญหาของครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างไปจากปัญหาของครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่าครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยของปัญหาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สูงกว่าค่าเฉลี่ยปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางมีค่าค่าเฉลี่ยของปัญหาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านปัญหาการเตรียมการจัดการเรียนรู้ มีปัญหาในระดับน้อย ส่วนครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อยทั้งที่เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่มิมีความพร้อมในด้านบุคลากร อาคาร สถานที่ งบประมาณ แหล่งการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ กว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนั้นปัญหาของครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่ จึงน้อยกว่า ปัญหาของครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนโรงเรียนขนาดกลางก็มีความพร้อมในด้านบุคลากร อาคาร สถานที่ งบประมาณ แหล่งการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ กว่า**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียนขนาดเล็กจึงทำให้มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่น้อยกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิมดา วาจาสัตย์ (2550 : 69) ที่ได้ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษาในกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ซึ่งพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษาในกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่ามีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำไพจิตร ไชยพันธุ์ (2554 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี พบว่าครูที่สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์ ปัญญา และบูรณาการ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

### 5.3 ข้อเสนอแนะ

#### 5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรทำการพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านการวัดและประเมินผล

5.3.1.2 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูที่มีประสบการณ์มากกับครูที่มีประสบการณ์น้อย

5.3.1.3 ฝ่ายการศึกษาเขตหนองจอกควรจัดให้มีการสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สำหรับครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกันเพื่อจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

#### 5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในสำนักงานเขตอื่นๆ ที่สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ควรทำการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษา โดยศึกษาตัวแปรอื่นๆ ซึ่งอาจจะมีผลเกี่ยวเนื่องกัน เช่น วุฒิการศึกษา รายได้ของครู

3. ควรทำการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนเขตหนองจอกและเขตอื่นๆ สังกัดกรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2552. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2546. การใช้ SPSS FOR Windows ในการวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.
- กฤษณา พิมพ์า. 2554. สื่อและแหล่งการเรียนรู้. [online]. เข้าถึงได้จาก [www.slideshare.net/Nkidsana/ss-9294737](http://www.slideshare.net/Nkidsana/ss-9294737).
- กฤษณา พิมพ์า. 2558. สื่อและแหล่งการเรียนรู้. [online]. เข้าถึงได้จาก <http://documents.tips/documents/5561624fd8b42a5f4b8b4d44.html>.
- กิมดา วาจาสัตย์. 2550. “ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2”. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คชานนท์ ฉ่ำเมือง. 2551. สื่อการเรียนรู้. [online]. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts>.
- ชวลิต แขงทอง. มปป เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง สื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ณัฐวุฒิ กิรุ่งเรือง และคณะ. 2545. นักเรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์.
- ดารี บุญชู. 2546. การจัดการกระบวนการเรียนรู้. [online]. เข้าถึงได้จาก [http://www.myfirstbrain.com/teacher\\_view.aspx?ID=11980](http://www.myfirstbrain.com/teacher_view.aspx?ID=11980).
- ทิวัดต์ มณีโชติ. 2549. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน. [online]. เข้าถึงได้จาก [ird.rmuti.ac.th/newweb/fmanager/files/1Tiwat.doc](http://ird.rmuti.ac.th/newweb/fmanager/files/1Tiwat.doc).
- ธเนศ เจริญทรัพย์. 2557. การจัดการเรียนรู้โดยครูมืออาชีพ. [online]. เข้าถึงได้จาก [http://www.stou.ac.th/study/sumrit/6-57\(500\)/page6-5-57\(500\).html](http://www.stou.ac.th/study/sumrit/6-57(500)/page6-5-57(500).html).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธานี ลาวัณย์ศิริ. 2552. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้. [online]. เข้าถึงได้จาก

[http://teacher.aru.ac.th/thanee/index.php?option=com\\_content&view=article&id=6&Itemid=72009](http://teacher.aru.ac.th/thanee/index.php?option=com_content&view=article&id=6&Itemid=72009).

อ่ำรง บัวศรี. 2542. ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.

ธนพงษ์ อินทร์กันทุม. 2548. “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็น ของครูเครือข่าย ครูแกนนำ และครูต้นแบบ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย.” คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

นิลมณี พิทักษ์. 2549. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการสอนกฎหมาย. [online]. เข้าถึงได้จาก [edoffice.kku.ac.th/.../101306-6-3-101306-6-3-lessonp](http://edoffice.kku.ac.th/.../101306-6-3-101306-6-3-lessonp).

บุรินทร์ รุจจนพันธุ์. 2556. สื่อการเรียนรู้. [online]. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaiall.com/learningmedia/>.

ประเทือง วิบูลศักดิ์. 2552. หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. [online]. เข้าถึงได้จาก <http://www.sahavicha.com/?name=blog&file=readblog&id=3141>.

ประภัสรา โคตะขุน. 2556. การจัดทำแผนการเรียนรู้หรือแผนการสอน. [online]. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/prapasara/>.

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ. 2552. ประเภทของสื่อการเรียนรู้. [online]. เข้าถึงได้จาก [http://www.truelookpanya.com/true/blog\\_diary\\_detail.php?diary\\_id=3636](http://www.truelookpanya.com/true/blog_diary_detail.php?diary_id=3636).

พจนานุกรมวิกิพีเดีย. 2558. โรงเรียนในเขตหนองจอก. [online]. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/...>

พระพิศาล ปภัสสร (อนันต์). 2556. “ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ธรรมศึกษาทุกระดับชั้น อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์” : พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พเยาว์ เนตรประชา. 2558. ประโยชน์ของการวัดและประเมินผลทางการศึกษา. [online]. เข้าถึงได้จาก <http://www.ipesp.ac.th/learning/websatiti/manipulator.html>.

พรรณณี ลีกิจวัฒน์. 2554. วิธีการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : มินเซอริวิศ ซัพพลาย.

มลิวัลย์ ผิวคราม. 2558. ลักษณะของการวัดผล. [online]. เข้าถึงได้จาก <http://www.ipecp.ac.th/ipecp/cgi-binn/webpili/lesson.html>.

มณีรัตน์ สุวรรณวารี. 2554. กระบวนการเรียนรู้ (LEARNING PROCESS) ไม่ใช่กระบวนการสั่งสอน. [online]. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/458406>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มุสลียะห์ สุหลง. 2557. “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา.” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- มุฮัมมัดนาเซ สามะ. 2551. “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียน ของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตร จังหวัดยะลา” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอิสลาม ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2553. **คู่มือจัดระบบการเรียนการสอน ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้.** กรุงเทพฯ : เทียนวัฒนาพรินท์ดีง.
- ยุพิน ทองสงไสม. 2546. “สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กลุ่มกรุงเทพมหานคร” : ครุศาสตร์ อดุสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เยาวเรศ จันทะแสน. 2558. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล.** [online]. เข้าถึงได้จาก <http://reg.ksu.ac.th/teacher/yahvaret/lesson1.html>.
- รสริน ศรีริกานนท์. 2550. “พฤติกรรม การวัดและประเมินผล การเรียนการสอนของครูมัธยมศึกษาใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ วัดผลและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- โรงเรียนสุราษฎร์ธานี. 2558. **การจำแนกประเภทของสื่อการเรียนรู้.** [online]. เข้าถึงได้จาก <http://www.st.ac.th/av/media.html>.
- วาสนา เกษี. 2558. **แผนการจัดการเรียนรู้.** [online] เข้าถึงได้จาก <https://wasanakasrimathematics.wordpress.com/>.
- วีรวัฒน์ สิริบาล. 2551. **แผนการจัดการเรียนรู้.** [online] เข้าถึงได้จาก [www.myfirstbrain.com/teacherview.aspx?id](http://www.myfirstbrain.com/teacherview.aspx?id).
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. 2542. **การพัฒนาหลักสูตรฐานต่อที่ท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.
- วิไลลักษณ์ ถาวรแก้ว. 2549. “ปัญหาการจัดการเรียนรู้ ของครูระดับประถมศึกษาในอำเภอไชยา.” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิศาสตร์ ปุณญา. 2553. **สิ่งที่ครูควรรู้ก่อนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตอนที่ 1.** [online] เข้าถึงได้จาก [http://www.kknac.ac.th/~kkvisart\\_poon/Webpage/kruvisart/acadamy\\_plan/acadamyplan1.html](http://www.kknac.ac.th/~kkvisart_poon/Webpage/kruvisart/acadamy_plan/acadamyplan1.html).
- วุฒิ เตชะนอก. 2555. **โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตหนองจอก.** [online] เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/wuthi../10730582793905>.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศุภลักษณ์ จิรชนรัตน์. 2550. “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนบางเมืองเขื่อนฝ่องอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1.” คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

สุพิศ ทองมาก. 2541. **หลักการสอน**. ปทุมธานี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย  
กรณ์ .(อัดสำเนา)

สุนน อมรวิวัฒน์. 2533. **สมบัติพิพธ์ของการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนนฉัตร สีมาคุณ เปรมจิตร บุญสาย และอุษา คงทอง. 2553. “การศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว.” วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรม ราชูปถัมภ์. 4(2) : 133-134.

สุดสงวน ลาภอาษา. 2549. “ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2” คุรุศาสตร์มหา บัณฑิต โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

สมชาย รัตน์ทองคำ. 2554. **เอกสารประกอบการสอนทางกายภาพบำบัด ภาคต้น ปีการศึกษา 2554**. ขอนแก่น : ภาควิชากายภาพบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมบัติ จันทร์กระจ่าง. 2546. “ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ของครูผู้สอนใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี.” การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. **หลักการดำเนินการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2552. **แนวทางการจัดการ เรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. 2542. **นโยบายการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**. [online]. เข้าถึงได้จาก anant2.tripod.com.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541. **มาตรฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน. 2552. **แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

เสาวลักษณ์ รัตน์วิเศษ. 2551. **หลักการและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ได้ผล 1-8**

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (นำเสนอในโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- “พัฒนาอาจารย์ด้านการจัดการเรียนการสอน ประจำปี 2551” วันที่ 4 กันยายน 2551 ณ ห้องประชุม 101-102 ชั้น 1 อาคารหอประชุมอำนวยการ บัณฑิต มหาวิทาลัยบูรพา
- อัจฉราพรรณ ทองเพชร. 2547. “ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในสาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศของอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา : สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครราชสีมา . วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2546. **หลักการสอน**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์.
- อุษา คงทองและคณะ. 2533. **คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : เทียนวัฒนาพรินต์ติ้ง.
- อุ้มยี่ก๊อชง หะระตี. 2553. **เทคนิคการใช้สื่อการสอน**. [online]. เข้าถึงได้จาก [umiakesung.blogspot.com/p/blog-page\\_15.html](http://umiakesung.blogspot.com/p/blog-page_15.html).
- อำไพจิตร ไชยพันธ์. 2554. “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี.” **ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี**
- Sengul Cetin and Gur. 2008 . “The Primary School Science Teachers’ Problems in Science” *Journal of Education* 5(3) : 82.
- Doaj. 2009. **Problems Encountered by Primary School Teachers in the Teaching of Music** [Online]. Available : [https://www.researchgate.net/publication/41764835\\_Pblems\\_Encountered\\_by\\_Primary\\_School\\_Teachers\\_in\\_the\\_Teaching\\_of\\_Music](https://www.researchgate.net/publication/41764835_Pblems_Encountered_by_Primary_School_Teachers_in_the_Teaching_of_Music).
- Din, Muhammad Naseer Ud. 2010. **Problem in Teaching of English Language at the Primary Level in District Kohat,NWFP ,Pakistan**. Available : [connection .ebscohost.com /c/article/71026908/problems-teaching-english-language-primary-level-district-kohat-nwfp-pakistan](http://connection.ebscohost.com /c/article/71026908/problems-teaching-english-language-primary-level-district-kohat-nwfp-pakistan).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



คำสั่งคณะกรรมการคุศาศาสตร์อุตสาหกรรม  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
ที่ ๕๓๗ /2558

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ  
เค้าโครงวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบสำรอง ของนายอลงกรณ์ สุภิตาภรณ์

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายอลงกรณ์ สุภิตาภรณ์ รหัสประจำตัว 55631204 หลักสูตรครุ  
ศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน เป็นไปด้วยความ  
เรียบร้อย และมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรึกษาและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์  
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 

ผศ.ดร.ไพฑูรย์	พิมพ์ดี	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลั่นหอม	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
  2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
 

ดร.ผดุงชัย	ภูพัฒน์	ประธานกรรมการ
ผศ.ดร.ไพฑูรย์	พิมพ์ดี	กรรมการ
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลั่นหอม	กรรมการ (กรรมการภายนอก)
ผศ.ดร.ศิริรัตน์	เพชรแสงศรี	กรรมการ
ผศ.ดร.อำนาจ	ตั้งเจริญชัย	กรรมการ
  3. คณะกรรมการสอบสำรอง
 

ดร.ราชนัย	บุญธิมา	กรรมการ (อาจารย์บัณฑิตพิเศษ)
ดร.กฤษณา	คิตดี	กรรมการ (อาจารย์บัณฑิตประจำ)
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. 2558

(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์  
คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Handwritten signature and stamp of the library or administrative office.



## บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692  
ที่ ศธ 0524.04 / **0346** วันที่ ๒๕ มกราคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบสอบถาม

เรียน ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ / ผศ.ดร.อำนาจ ตั้งเจริญชัย

ด้วยนายอลงกรณ์ สุภิตาภรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกหลักสูตรและการสอน สถาบันเทคโนโลยี  
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครู  
โรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผศ.ดร.ไพฑูริย์ ทิมดี  
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลั่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา  
วิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ  
เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบสอบถามนี้  
ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมินของท่านจะช่วยให้  
งานวิจัย ของ นายอลงกรณ์ สุภิตาภรณ์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบบแบบสอบถามมา  
ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ  
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา  
ปฏิบัติการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ประกาศคณะกรรมการ  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2559 ให้ดำเนินการดังนี้

นายอลงกรณ์ สุภิตาภรณ์ รหัสประจำตัว 56631204 ให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร (Problems of Learning Management of Primary School Teachers at Nongchok District under Bangkok Metropolitan)” โดยมี ผศ.ดร.ไพฑูริย์ พิมพ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประกาศ ณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2559

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน)  
คณบดี

๒๕  
๖๗๗๙  
๖๗๗  
๒๗๖๕๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 0346



คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า  
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง  
กรุงเทพฯ 10520

๒๙ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบสอบถาม

เรียน ดร.วิไลวรรณ วงศ์จินดา / ครูกัญญาวีร์ วุฒิสิริพรรณ / ครูยุภาวดี พูลลาภ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วยนายอลงกรณ์ สุภิตาภรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกหลักสูตรและการสอน สถาบันเทคโนโลยี  
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครู  
โรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผศ.ดร.ไพฑูริย์ พิมพ์ดี  
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา  
วิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ  
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบสอบถามนี้ว่ามี  
เนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย  
ของ นายอลงกรณ์ สุภิตาภรณ์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ  
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา  
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.083-685-9309

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒๗๗.๐.๕๙

ที่ ศธ 0524.04/ 0707



คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า  
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง  
กรุงเทพฯ 10520

1๕ กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองและเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วยนายอลงกรณ์ สุภิตาภรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกหลักสูตรและการสอน สถาบันเทคโนโลยี  
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครู  
โรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผศ.ดร.ไพฑูริย์ พิมพ์ เป็น  
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์  
ร่วม เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2559 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรด  
อนุญาตให้ นายอลงกรณ์ สุภิตาภรณ์ ทดลองและเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ภายใน  
สถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ  
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา  
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02-329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.083-685-9309

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูประถมศึกษา สำนักงานเขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร

โรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. วัดหนองจอก(ภักตินรเศรษฐ)	ใหญ่	76	64
2. บ้านเจียรดับ	กลาง	39	33
3. สุขเห่าลำแขก	กลาง	32	27
4. สามแยกท่าไผ่	เล็ก	12	10
5. นีลราชฎ์อุปถัมภ์	เล็ก	12	10
6. หลวงแพ่ง(บำรุงรัฐกิจ)	เล็ก	13	11
7. สุขเห่าใหม่	เล็ก	15	12
8. สุขเห่าศาลาแดง	เล็ก	8	7
9. คลองสอง	เล็ก	9	7
10. คาริอุปถัมภ์	เล็ก	8	7
11. สุขเห่าบ้านเกาะ	เล็ก	12	11
12. สุขเห่าหะยีมีนา	เล็ก	31	27
13. สุขเห่านาตบ	เล็ก	11	9
14. สุขเห่าลำอีรี	เล็ก	8	7
15. อิสลามลำไทร	เล็ก	8	7
16. วัดทรัพย์สโมสร	กลาง	4	-
17. ลำผักชี	เล็ก	6	-
18. วัดแสนเกษม	เล็ก	11	-
19. ลำบุหรีพวง	เล็ก	11	-
20. วัดอู่ตะเภา	เล็ก	8	-
21. วัดใหม่กระทุ่มล้ม	เล็ก	13	-
22. วัดสีชมพู	เล็ก	12	-
23. ลำเจตีย์	เล็ก	11	-
24. สุขเห่าคลองแก้ว	เล็ก	11	-
25. สุขเห่าคลองสิบ	เล็ก	11	-
26. สุขเห่าคลองสิบเอ็ด	เล็ก	9	-
27. สุขเห่าสนามกลางลำ	เล็ก	10	-
28. วัดใหม่เจริญราษฎร์	เล็ก	10	-
29. ผลสีรุ่งเรือง	เล็ก	11	-
30. ศิริวังวิทยาคาร	เล็ก	11	-
	เล็ก	10	-
รวม	-	509	223

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ**  
**ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษา**  
**ในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร**

**คำชี้แจง**

แบบสอบถามชุดนี้ สร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

การศึกษาครั้งนี้จะสำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือของท่านในการตอบแบบสอบถาม ดังนั้นจึงขอความกรุณาโปรดให้ข้อมูลให้ครบถ้วนทุกข้อ เพื่อความถูกต้องหรือสมบูรณ์ของผลการวิจัย ซึ่งจะช่วยให้การวิจัยครั้งนี้มีผลสรุปที่เชื่อถือได้และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง โดยผู้วิจัยจะนำคำตอบไปวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวม ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อครูผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด ดังนั้นจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้ครบถ้วนทุกข้อ

แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณครูทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมา ณ โอกาสนี้

นายอลงกรณ์ สุภิตาภรณ์

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต  
 (หลักสูตรและการสอน) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ตอนที่ 1

### ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใช้เครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ ตามความเป็นจริง

#### 1. ขนาดโรงเรียน

- ขนาดเล็ก (โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 360 คน)
- ขนาดกลาง (โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 361 - 720 คน)
- ขนาดใหญ่ (โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 721 คนขึ้นไป)

#### 2. ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้

- ต่ำกว่า 10 ปี
- 10 ปีขึ้นไป

## ตอนที่ 2

ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา

เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีปัญหาในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีปัญหาในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีปัญหาในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**คำชี้แจง** โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ปัญหาการจัดการเรียนรู้	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการเรียนรู้					
2. ครูไม่สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น					
3. ครูไม่สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ครอบคลุมมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้					
4. ครูไม่สามารถวิเคราะห์หลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อนำมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้					
5. ครูไม่สามารถกำหนดหน่วยการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเวลาที่สถานศึกษากำหนดให้เรียน					
6. ครูไม่สามารถนำคำอธิบายรายวิชามาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระในการจัดหน่วยการเรียนรู้					
7. ครูไม่สามารถกำหนดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดชั้นปี					
8. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดชั้นปี					
9. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับการวัดผล					
10. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสื่อที่กำหนด					
11. ครูไม่สามารถเตรียมแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าฝึกปฏิบัติ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
2. ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น					
3. ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4. ครูไม่สามารถจัดบรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน					
5. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยไม่คำนึงถึงพื้นฐานความพร้อมของแต่ละบุคคล					
6. ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน					
7. เวลาเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ครอบคลุมกับสาระการเรียนรู้					
8. ครูไม่สามารถวิเคราะห์การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มเพื่อเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมนักเรียน					
9. ครูไม่สามารถจัดบรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน					
10. ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้					
<b>การใช้สื่อการเรียนรู้</b>					
1. โรงเรียนมีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ การเรียนรู้ไม่เพียงพอ					
2. โรงเรียนขาดแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย					
3. โรงเรียนขาดสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
4. หนังสือตำราเอกสารประกอบการเรียนมีไม่เพียงพอ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้สื่อการเรียนรู้	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4. หนังสือตำราเอกสารประกอบการเรียน มีไม่เพียงพอ					
5. สื่อการเรียนรู้ที่มีในโรงเรียนไม่ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้					
6. ครูไม่สามารถจัดทำสื่อการสอนให้ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้					
7. ครูไม่สามารถจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้					
8. ครูไม่สามารถเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน					
9. การใช้สื่อการเรียนรู้ของครูไม่ ตอบสนองการเรียนรู้ของนักเรียน					
10. ครูขาดความรู้ในการเก็บรักษาสื่อ อย่างถูกต้องและมีระบบ					
<b>การประเมินผลการเรียนรู้</b>					
1. ครูขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการ ประเมินการเรียนรู้					
2. ครูขาดความรู้เกี่ยวกับการนำผลการ ประเมินระหว่างเรียนมาปรับปรุงการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น					
3. ครูขาดความรู้ในการสร้างเครื่องมือเพื่อ วัดผลความรู้ของนักเรียน					
4. ครูขาดความรู้ในการสร้างเครื่องมือเพื่อ วัดทักษะหรือการปฏิบัติของนักเรียน					
5. ครูขาดความรู้ในการสร้างเครื่องมือเพื่อ วัดคุณลักษณะของนักเรียน					
6. ครูขาดความรู้ในการหาคุณภาพ เครื่องมือ					
7. ครูขาดความรู้ในการสร้างเกณฑ์การให้ คะแนน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินผลการเรียนรู้	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
7. ครูขาดความรู้ในการสร้างเกณฑ์การให้คะแนน					
8. ครูขาดความรู้ในการใช้เครื่องมือเพื่อวัดผลความรู้ของนักเรียน					
9. ครูขาดความรู้ในการใช้เครื่องมือเพื่อวัดทักษะหรือการปฏิบัติของนักเรียน					
10. ครูขาดความรู้ในการใช้เครื่องมือเพื่อวัดคุณลักษณะของนักเรียน					
11. ครูขาดการใช้วิธีประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
12. ครูไม่สามารถใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้					

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล	นายอลงกรณ์ สุภิตาภรณ์
วัน เดือน ปีเกิด	25 เมษายน 2504
ที่อยู่	7/187 หมู่ 5 แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 10530
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2533 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต (สาขาการประถมศึกษา) คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2559 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตรอุตสาหกรรม (หลักสูตรและการสอน) คณะครุศาสตรอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ตำแหน่งครูวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ รับเงินเดือนอันดับ คศ.3 โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ) แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้